

บทที่ 7

การออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์

เนื่องจากหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่เป็นประจำ การออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์จึงเป็นเรื่องที่ต้องการแข่งขันกับเวลามากที่สุดเมื่อเทียบกับการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ทั่วไปซึ่งไม่ใช่หนังสือพิมพ์เฉพาะด้าน เช่น หนังสือพิมพ์กีฬา จะมีเนื้อหาข้อมูลที่เป็นข่าวสารมากมายหลายด้าน เช่น การเมือง บันเทิง ศาสนา ฯลฯ ถ้าหากเพียงแค่อ่านข่าวตัวแปรสองประการดังกล่าวก็จะเห็นได้ว่า การออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์เป็นเรื่องที่ทำทลายความสามารถของนักออกแบบและผู้ผลิตหนังสือพิมพ์เป็นอย่างมากเลยทีเดียว นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังเป็นสื่อที่ครอบคลุมกลุ่มผู้อ่านที่กว้างขวาง แม้ว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีกลุ่มผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก เช่น ผู้อ่านที่อยู่ในเมืองหรือผู้อ่านที่อยู่ในชนบท เป็นต้น แต่ด้วยราคาที่ไม่แพงจนเกินไปนักทำให้หนังสือพิมพ์มีผู้อ่านในวงกว้าง นักออกแบบและผู้ผลิตจึงควรจะนำปัจจัยเหล่านี้มาประกอบในการพิจารณาสำหรับการออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์ เพื่อให้รูปแบบของหนังสือพิมพ์ที่จะออกมานั้นถูกใจผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายหลัก แต่ในขณะเดียวกันก็ควรจะไม่ทำให้ผู้อ่านในกลุ่มอื่น ๆ รู้สึกว่าถูกกีดกันออกไป ทั้งนี้การออกแบบหนังสือพิมพ์จึงเป็นการจัดเนื้อหาทุกชนิดของหนังสือพิมพ์ให้เป็นระบบด้วยการใช้ปัจจัยด้านศิลปะและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์เป็นหลัก เพื่อให้เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างความสนใจ ยกกระดับเนื้อหา สมองภาชนะหน้าที่ สนับสนุนการผลิต เสริมสร้างเอกลักษณ์และส่งเสริมการขาย และองค์ประกอบของหนังสือพิมพ์ได้แก่ เนื้อหาประเภทต่าง ๆ บรรจุอยู่ในโครงสร้างหนังสือพิมพ์ ซึ่งอาจมีจำนวนหน้ามากน้อย และมีขนาดทั้งใหญ่และเล็ก ตลอดจนบุคคลากรออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์แตกต่างกันไปตามหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ แต่อย่างไรก็ตามการออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์ก็คงมีหลักการวิธีการ รูปแบบ และวัสดุอุปกรณ์พื้นฐานที่จำเป็นหลายประการที่คล้ายคลึงกัน

ความหมายของการออกแบบหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์เป็นพาหะสำหรับถ่ายทอดข่าวสาร ความคิดต่าง ๆ ไปสู่ผู้รับสารหรือผู้อ่าน และการออกแบบเป็นกระบวนการส่วนสำคัญในการสื่อสารนี้ โดยเริ่มต้นจากการนำกระดาษเปล่ามาดำเนินการจัดพิมพ์ความคิดและข่าวสารที่ต้องการถ่ายทอด ดังนั้น การออกแบบหนังสือพิมพ์จึงหมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่ผ่านการจัดเรียบเรียงอย่างเป็นระบบและให้สามารถเข้าใจได้ง่าย

เพื่อการนี้ นักออกแบบหนังสือพิมพ์จะใช้ตัวพิมพ์เนื้อหา (text type) ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่ (display type) ภาพ เส้นขนาดต่าง ๆ (line work) เนื้อที่ว่างของหน้ากระดาษ และการจัดลำดับหน้า ในลักษณะของการผสมผสานอย่างเหมาะสม (ซวรัตน์ เชิดชัย, 2543, หน้า 139)

การออกแบบหนังสือพิมพ์จะช่วยเพิ่มความหมายให้แก่เนื้อหา ยกกระดัดและส่งเสริมสิ่งที่ผู้เขียนเขียนขึ้น การออกแบบหนังสือพิมพ์หรือการออกแบบเชิงวารสารศาสตร์ (journalistic design) ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบรรณาธิการ ด้วยเหตุนี้การออกแบบสิ่งพิมพ์นี้จึงเกี่ยวข้องกับการสื่อสารข่าวสารเป็นหลัก และคำนึงถึงลักษณะของภาระหน้าที่หรือการใช้สอย (functional design) ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์มากกว่าจะเป็นการออกแบบเชิงศิลป์ (artistic design) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสวยงาม

การออกแบบหนังสือพิมพ์ไม่ใช่สิ่งใหม่และก็ไม่ใช้การออกแบบเพื่อจัดทำเฉพาะรูปเล่มหนังสือพิมพ์เท่านั้น แต่การออกแบบหนังสือพิมพ์ยังรวมถึงการจัดรูปร่างหน้าตาและองค์ประกอบทุกชนิดของหนังสือพิมพ์ ทั้งเนื้อหาต่าง ๆ การใช้ตัวพิมพ์ และการควบคุมการใช้พื้นที่ว่างบนหน้ากระดาษ เพื่อสื่อสารชุดของข่าวสารหลายชนิดหลายประเภทที่ไม่เป็นเรื่องเดียวกัน หรือไม่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งแต่ละข่าวอาจมีความสำคัญหลากหลายไม่จำกัดโดยผ่านขั้นตอนการวางแผนเรียบเรียงเนื้อหา และตกแต่งส่วนประกอบต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อให้สามารถสนองความต้องการของผู้อ่านได้ด้วยลีลาแบบแผนเสมอต้นเสมอปลาย และสามารถทำการผลิตด้วยความสะดวกรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วย

ดังนั้นสรุปได้ว่าการออกแบบหนังสือพิมพ์หมายถึง การจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ลงในบริเวณเนื้อที่ว่างของหน้ากระดาษอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้อ่านสามารถจำแนกแยกแยะ และจัดลำดับความสำคัญและเข้าใจองค์ประกอบเหล่านั้นได้อย่างสะดวกสบาย ส่งผลทำให้การผลิตหนังสือพิมพ์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

ความสำคัญของการออกแบบหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ทั้งฉบับควรจะต้องให้มีทั้งความสวยงามและดึงดูดความสนใจจากผู้พบเห็น การออกแบบหนังสือพิมพ์นับเป็นเครื่องมือสำคัญในอันที่จะทำให้หนังสือพิมพ์สามารถทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการออกแบบหนังสือพิมพ์จึงมีความสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. เสริมสร้างความสนใจให้ผู้อ่าน การออกแบบหนังสือพิมพ์อย่างมีหลักเกณฑ์ถูกต้องด้วยวิธีการและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการออกแบบ จะช่วยเสริมสร้างความสนใจให้ผู้อ่านหันมาสนใจมากขึ้นเพราะการออกแบบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นั้น นักออกแบบจะต้องพิจารณา

และดำเนินการเกี่ยวกับองค์ประกอบทั้งหมดของหนังสือพิมพ์ ทั้งขนาดรูปเล่ม การแยกแยะและกำหนดตำแหน่งของเนื้อหาต่าง ๆ การใช้ตัวพิมพ์หัวข่าวและเนื้อเรื่อง การนำอ่านน่าจับต้อง ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับกรออกแบบทางการพิมพ์ด้วย

2. สร้างความสำคัญและยกระดับเนื้อหา เนื่องจากการออกแบบเป็นการทำหน้าที่ของการสื่อความหมายให้แก่เรื่องราวที่เขียน โดยเริ่มโน้มน้ำหนักความสนใจของผู้อ่านให้เกิดความตั้งใจที่จะอ่านและมุ่งไปที่เรื่องนั้น ๆ หรือสนับสนุนเนื้อหาของหนังสือพิมพ์โดยรวม

3. สนองภาระหน้าที่ ภาระหน้าที่ของหนังสือพิมพ์คือ การ “ขาย” หรือการ “รายงาน” เนื้อหาข่าวสารทั้งที่เป็นความรู้ความบันเทิงและการโฆษณาให้เกิดความชัดเจนและอ่านได้ง่าย การออกแบบหนังสือพิมพ์ไม่ใช่เพียงการจัดเรียงตัวพิมพ์บนหน้ากระดาษตามรูปแบบที่ยึดถือต่อกันมา หรือเป็นเพียงการลองทำเพื่อสนองความสนใจความพึงพอใจของตนเอง เพราะตัวพิมพ์รูปแบบการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ที่ดี ล้วนเป็นเพียงสื่อของเนื้อหาข่าวสารทั้งสิ้น เพียงแต่เป็นเนื้อหาข่าวสารที่สำคัญ หากการนำเสนอไม่ดีข่าวสารดังกล่าวย่อมจะสูญเสียความสำคัญลงไป หรือได้รับผลน้อย ดังนั้นการจัดหน้าหนังสือพิมพ์จะต้องให้สามารถแสดงความสัมพันธ์อันเหมาะสมระหว่างรูปแบบกับเนื้อหา หนังสือพิมพ์จะสามารถรายงานข่าวสารได้ชัดเจนที่สุด

4. สนับสนุนการผลิต หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาหลากหลายภายในฉบับเดียวกันและมีอายุสั้นเมื่อเปรียบเทียบกับนิตยสาร หรือจุลสาร เนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ต้องมีความใหม่สดจึงจะเร้าความอยากรู้อยากเห็นและเร้าความสนใจของผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าว แต่เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไม่สามารถเสนอข่าวได้ทันทีทันใดที่เกิดเหตุการณ์ขึ้นเหมือนวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์จึงต้องการเวลาดำเนินการพิมพ์สั้นที่สุด กระบวนการบรรณาธิการและการผลิตจึงต้องเร่งรีบ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถอ่านข่าวได้เร็วที่สุด นับตั้งแต่ข่าวเกิด ซึ่งการออกแบบสามารถจะช่วยให้การผลิตรวดเร็วขึ้นได้ ทั้งการออกแบบรูปเล่ม การจัดวางคอลัมน์ การจัดวางลำดับตำแหน่งของหน้าสำหรับเนื้อหาประเภทต้องการความใหม่สด และกระบวนการบรรณาธิการ ดังนั้นการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ก็จะช่วยให้การผลิตดำเนินไปอย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น

5. ส่งเสริมการขาย การดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์มีการแข่งขันกันเพื่อเสนอเนื้อหาให้ดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านมากที่สุด และยิ่งมีการแข่งขันอย่างเข้มข้นระหว่างสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และนิตยสาร เป็นต้น ทำให้ผู้อ่านมีทางเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อที่ตนสนใจ พอใจ และเร้าใจ การออกแบบหนังสือพิมพ์ที่ดีสามารถจะให้การเน้นข่าวอันควรเน้น สามารถเลือกใช้ตัวอักษรพิมพ์ให้เด่นสะดุดสายตาผู้อ่านกับ

เนื้อหาข่าวที่ไม่น่าสนใจ สามารถทำให้ตำแหน่งต่าง ๆ ของเนื้อหาเป็นตู้โชว์ของหนังสือพิมพ์ได้เป็นอย่างดี

6. สร้างเสริมเอกลักษณ์ การออกแบบให้หนังสือพิมพ์มีขนาด รูปร่าง จำนวนคอลัมน์ การใช้ตัวอักษรพิมพ์ สีฉลากการเขียน ตลอดจนการใช้องค์ประกอบอื่น ๆ ทางกราฟิกในแต่ละหน้าอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะช่วยสร้างบุคลิกภาพ ลักษณะเด่น ลักษณะเฉพาะให้แก่หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่ง่ายต่อการจดจำ เพียงชำเลื่อยสายตาก็สามารถรับรู้ได้ทันที จนน่าหยิบจับหรือซื้อมาอ่าน

7. ส่งเสริมการอ่าน หนังสือพิมพ์ที่มีการออกแบบอย่างถูกต้องเหมาะสมในทุก ๆ ด้านย่อมเป็นสิ่งพิมพ์ที่สะดุดสายตาน่าสนใจ และดึงดูดใจให้ผู้อ่านอยากจะหยิบจับขึ้นมาเปิดอ่าน ปัจจัยการออกแบบที่สามารถส่งเสริมการอ่านมีมากมาย เช่น ขนาดของคอลัมน์ ขนาดและรูปลักษณะของตัวพิมพ์ ตัวพิมพ์หัวเรื่อง ตัวพิมพ์เนื้อเรื่อง ตลอดจนคุณภาพของวัสดุทางการพิมพ์ เป็นต้น

ประเภทของหนังสือพิมพ์

ก่อนจะทำการออกแบบหนังสือพิมพ์นั้นนักออกแบบจะต้องมีการกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอันประกอบด้วยการกำหนดขนาดและรูปแบบของหนังสือพิมพ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับประเภทของหนังสือพิมพ์นั่นเอง ซึ่งโดยทั่วไปเกณฑ์จำแนกประเภทของหนังสือพิมพ์มีหลายเกณฑ์ ในที่นี้พิจารณาตามขนาดของหนังสือพิมพ์ที่นิยมใช้กันเป็นมาตรฐานทำให้สามารถแบ่งประเภทของหนังสือพิมพ์มีดังนี้

1. หนังสือพิมพ์แผ่นใหญ่ (broadsheet) หรือขนาดเต็มหน้ากระดาษ (full size) เป็นขนาดที่ใช้กันทั่วไปในหนังสือพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์รายวันที่รายงานข่าวทั่วไป

ภาพที่ 7.1 หนังสือพิมพ์แผ่นใหญ่

ที่มา (ไทยวิทยา, 2546)

2. หนังสือพิมพ์แผ่นเล็ก (half size หรือ tabloid) เป็นหนังสือพิมพ์ที่รายงานข่าวเฉพาะด้าน เช่น หนังสือพิมพ์กีฬา เป็นต้น ในต่างประเทศนิยมใช้กับหนังสือพิมพ์ประเภทรายงานข่าวไว้ใจ ในประเทศไทยนิยมใช้ทำหน้าที่แทรกในโอกาสต่าง ๆ (supplement)

ภาพที่ 7.2 หนังสือพิมพ์แผ่นเล็ก
ที่มา (ไทยวิทยา, 2546)

ทั้งนี้การกำหนดขนาดและรูปแบบตามประเภทของหนังสือพิมพ์นั้นยังต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายในการอ่านและการจัดเก็บเมื่ออ่านเสร็จแล้ว ตลอดจนความประหยัดในด้านต้นทุนการพิมพ์และการผลิตด้วย

องค์ประกอบในการออกแบบหนังสือพิมพ์

ในการออกแบบหนังสือพิมพ์เกี่ยวข้องกับการออกแบบส่วนประกอบตามโครงสร้างที่สำคัญแต่ละส่วนของหนังสือพิมพ์ดังนี้

1. หน้าแรก หน้าแรกเป็นส่วนสำคัญของหนังสือพิมพ์ที่ผู้ผ่านไปมาจะพบเห็นและอ่านก่อนหน้าอื่น ๆ และการที่ผู้พบเห็นเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ ก็เพราะข่าวที่น่าเสนอ สิ่งที่น่าออกแบบควรจะทำให้หน้าแรกมีประสิทธิภาพสูงสุดก็คือ การเลือกนำเสนอข้อมูลที่เป็นหัวเรื่องหรือพาดหัวข่าว และภาพของข่าวที่น่าสนใจนั้นอย่างชัดเจน ง่ายแก่การอ่านหรือดูรู้เรื่องได้ในเวลาอันรวดเร็ว

2. หน้าใน หน้าในของหนังสือพิมพ์เป็นหน้าที่รวมความหลากหลายของข่าวประเภทต่าง ๆ ซึ่งหนังสือพิมพ์นิยมแบ่งหน้าต่าง ๆ เป็นเรื่อง ๆ คือนำข่าวที่เป็นเรื่องเดียวกันมาไว้ในหน้าเดียวกัน เช่น หน้ากีฬา หน้าการศึกษา หน้าสังคม เป็นต้น สำหรับหนังสือพิมพ์บางฉบับที่

ต้องการจะเน้นเนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษก็อาจจะแยกเรื่องนั้น ๆ ออกมาเป็นอีกส่วนต่างหากก็ได้ การแบ่งหน้าในลักษณะนี้จะมีผลดีต่อนักออกแบบให้ทำงานง่ายขึ้น และสามารถออกแบบให้ทั้งหน้าหรือทั้งส่วนนั้นมีความกลมกลืนกันเป็นหนึ่งเดียวได้ นอกจากนี้ยังมีความสะดวกในการผลิตอีกด้วย

3. เนื้อที่โฆษณา เนื้อที่โฆษณาในหนังสือพิมพ์มีลักษณะที่ไม่เหมือนกับนิตยสาร เนื่องจากเนื้อที่โฆษณาในนิตยสารนั้นมักจะเป็นการใช้เนื้อที่ทั้งหน้ากระดาษ ไม่มาเกี่ยวข้องกับหรือแทรกอยู่ระหว่างส่วนที่เป็นเนื้อหาเหมือนอย่างกับหน้าหนังสือพิมพ์ ทำให้การจัดเนื้อที่โฆษณาไม่มีผลกระทบต่อกรออกแบบหน้ากระดาษของนิตยสารเหมือนกับมีผลกระทบต่อการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ แม้ว่าหนังสือพิมพ์บางฉบับอาจจะมีเนื้อที่โฆษณาเต็มหน้าก็ตาม แต่ก็จะมีเนื้อที่โฆษณาแทรกอยู่กับส่วนที่เป็นเนื้อหาอยู่ดี เนื้อที่โฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์นี้บางครั้งอาจจะมีขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ถึงครึ่งหน้าหรือมากกว่านั้นก็ได้

ในการออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์ให้สามารถตอบสนองหน้าที่และความพึงพอใจของผู้อ่านแล้ว นักออกแบบจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบต่าง ๆ ของแต่ละส่วนในหน้าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเพื่อให้การจัดองค์ประกอบของหนังสือพิมพ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน เพื่อให้หนังสือพิมพ์นั้นเกิดความชัดเจนและอ่านได้ง่ายแก่ผู้อ่าน

องค์ประกอบหน้าแรกของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะเป็นประเภทใดก็ตามล้วนมีองค์ประกอบหน้าแรกคล้ายคลึงกัน โดยมีรายละเอียดแต่ละส่วนดังนี้

1. หัวหนังสือพิมพ์ (name plate) นิยมออกแบบโดยนำเอาตัวอักษรที่เป็นชื่อของหนังสือพิมพ์นั้น ๆ มาจัดเรียงและดัดแปลงให้มีลักษณะเฉพาะตัว โดยจัดองค์ประกอบให้เกิดเป็นตราสัญลักษณ์ประเภทตัวอักษร ซึ่งจะต้องโดดเด่น และง่ายแก่การจดจำ หนังสือพิมพ์บางฉบับอาจจะมีการจัดวางคำขวัญ (slogan) ของหนังสือพิมพ์นั้น ๆ ประกอบไปกับชื่อด้วย โดยคำขวัญนี้ก็จะเป็นตัวอักษรขนาดเล็กกว่าชื่อหนังสือพิมพ์วางอยู่ด้านบนหรือล่างของแถบชื่อ รวมทั้งการใช้สีเส้นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของหัวหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ดังภาพที่ 7.3

ภาพที่ 7.3 ตัวอย่างหัวหนังสือพิมพ์
ที่มา (ไทยวิทยา, 2546)

2. หัวข่าว หรือ หัวเรื่อง (headline) บางครั้งเรียกว่า “พาดหัว” เนื่องจากหัวข่าวหรือพาดหัวข่าวเป็นเหมือนจุดขายที่สำคัญของหนังสือพิมพ์ การเลือกใช้ตัวอักษรที่จะมาเป็นหัวข่าวจึงต้องมีความพิเศษแตกต่างไปจากตัวอักษรอื่น ๆ ในหน้าทั้งในแง่ของขนาดซึ่งจะต้องมีความใหญ่เด่นกว่าตัวอักษรอื่น ๆ ทั้งหมด และยังคงต้องเลือกรูปแบบที่มีความโดดเด่นกว่าปกติด้วย โดยอาจจะเลือกเอาจากตัวอักษรประดิษฐ์ (display type) ซึ่งมีความสำเร็จรูปอยู่มากมายหลายพันแบบ หรืออาจจะมีการออกแบบตัวอักษรสำหรับหัวข่าวขึ้นใช้เองเป็นพิเศษสำหรับหนังสือพิมพ์นั้น ๆ โดยเฉพาะก็ได้ ขนาดของหัวข่าวก็ควรมีขนาดที่เห็นได้ชัดเจนจากระยะไกลและมักนิยมใช้ตัวเน้น (bold) หรือเน้นพิเศษ (extra bold) ทั้งนี้ตัวอักษรที่เป็นหัวข่าวนี้อาจจะมีสีที่แตกต่างไปจากตัวอักษรอื่น ๆ ในหน้า เช่น ตัวพิมพ์เนื้อเรื่องปกติเป็นสีดำ อาจจะใช้ตัวอักษรที่เป็นหัวข่าวเป็นสีน้ำเงิน เป็นต้น นอกจากสีของตัวอักษรเองแล้ว ก็อาจจะใช้สีของพื้นหลังของตัวอักษรเพื่อแยกหัวข่าวนั้นให้โดดเด่นออกจากส่วนอื่น ๆ โดยอาจจะเป็นการใช้สีง่าย ๆ เช่น การเปลี่ยนพื้นหลังเป็นสีดำ และตัวอักษรเป็นตัวเจาะขาว หรือเป็นตัวอักษรสีดำอยู่บนสีเขียว เป็นต้น ดังภาพที่ 7.4

ในส่วนของการจัดวางหัวข่าว หรือพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ มีอยู่ 2 ประเภท คือ ชุดหัวข่าว (bank) ซึ่งเป็นหัวข่าวที่เป็นตัวอักษรเรียงกัน โดยมีความยาว 1 แถว ทำให้บางครั้งเรียกว่า “บรรทัด” (line) และชั้นหัวข่าว (deck) ซึ่งหมายถึงหัวข่าวที่เป็นตัวอักษรเรียงกัน โดยมีความยาวมากกว่า 1 บรรทัดขึ้นไป ทั้งนี้ในการเรียงแบบชั้นหัวข่าวนั้น ตัวอักษรในแต่ละบรรทัดก็

ไม่จำเป็นจะต้องมีขนาดเดียวกัน อาจจะมีบรรทัดในบรรทัดหนึ่งใหญ่กว่าบรรทัดอื่น ๆ เพื่อเพิ่มการเน้นคำหรือวลีที่เห็นว่าน่าจะเป็นจุดสนใจได้ ดังภาพที่ 7.4

ภาพที่ 7.4 ตัวอย่างการพาดหัวในหน้าหนังสือพิมพ์
ที่มา (ไทยรัฐ, 2547, หน้า 1)

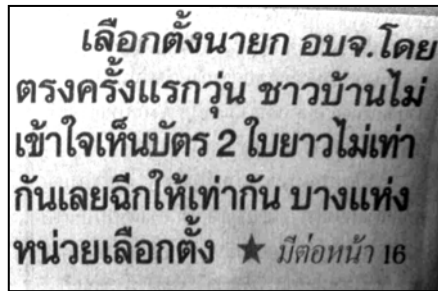
3. หัวรอง (subhead) คือหัวข่าวที่มีขนาดเล็ก เพื่อขยายความหัวข่าวเด่นและให้ข้อมูลเพิ่มเติมอีกเล็กน้อยเพื่อนำผู้อ่านเข้าสู่เนื้อหาข่าว ดังภาพที่ 7.5

ภาพที่ 7.5 ตัวอย่างหัวรองในหน้าหนังสือพิมพ์
ที่มา (ไทยรัฐ, 2547, หน้า 1)

4. เนื้อข่าว เป็นส่วนที่นำเสนอเนื้อหาของข่าว ซึ่งโดยมากในหน้าแรกจะมีเนื้อหาข่าวแต่ละเรื่องเพียงเล็กน้อยเพื่อเป็นการเกริ่นนำเท่านั้น มักจะมีการนำเสนอเนื้อหาข่าว ซึ่งเป็นรายละเอียดในแต่ละเรื่องไว้ในหน้าในอื่น ๆ เนื้อข่าวมักจะเป็นตัวอักษรขนาดเล็กกว่าตัวอักษรที่เป็นส่วนประกอบอื่น ๆ ดังภาพที่ 7.6

ภาพที่ 7.6 ตัวอย่างเนื้อหาข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์
ทีมา (ไทยรัฐ, 2547, หน้า 1)

5. ภาพประกอบข่าว เป็นส่วนที่ช่วยเรียกความสนใจร่วมกับหัวข้อ ภาพประกอบในหน้าแรกนี้มักจะเป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ใหญ่ที่สุด ภาพประกอบนี้อาจจะมีจำนวน 1 ภาพหรือมากกว่าก็ได้ โดยขนาดของภาพมักจะเรียงลำดับจากใหญ่ไปเล็กตามความสำคัญของข่าว ดังภาพที่ 7.7

ภาพที่ 7.7 ตัวอย่างภาพประกอบข่าวหน้าแรกของหนังสือพิมพ์
ทีมา (ไทยรัฐ, 2547, หน้า 1)

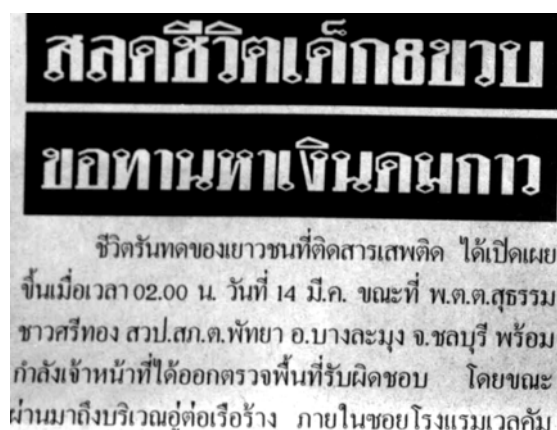
ภาพประกอบข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์นั้นไม่เหมือนกับภาพประกอบในสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น หนังสือ หรือนิตยสาร กล่าวคือภาพประกอบในสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ นั้น นักออกแบบสามารถกำหนดหรือออกแบบตามจินตนาการ แล้วมอบหมายให้ช่างภาพไปถ่ายภาพมาตามที่กำหนดไว้ได้ แต่ภาพประกอบในหนังสือพิมพ์นั้นเป็นภาพประกอบข่าว ซึ่งหมายถึงว่านักออกแบบไม่มีทางทราบล่วงหน้าว่าภาพจะมีลักษณะและคุณภาพเป็นอย่างไร ดังนั้นการที่จะวางแผนล่วงหน้าที่จะใช้ภาพ

ในลักษณะที่เป็นการโต้คัต หรือตัดเอาพื้นหลังออก หรือมีกรอบภาพเป็นวงรี ฯลฯ นั้นจึงเป็นสิ่งที่ยากจะทำ ภาพที่ใช้จึงต้องมีลักษณะที่เป็นภาพสี่เหลี่ยมธรรมดา นักออกแบบจะตัดสินใจใช้ภาพประกอบได้ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขนาดและสัดส่วนของภาพว่าควรจะมีการย่อหรือขยายภาพให้ใหญ่หรือเล็กมากน้อยเท่าใด หรือจะวางสัดส่วนของกรอบภาพให้เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่กว้างยาวเท่าใด

องค์ประกอบหน้าในของหนังสือพิมพ์

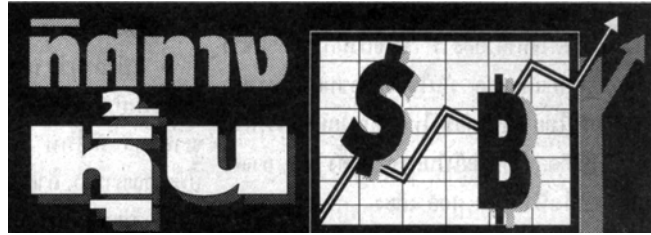
จากที่กล่าวมาแล้วว่าหน้าในของหนังสือพิมพ์เป็นหน้าที่รวมความหลากหลายของข่าวประเภทต่าง ๆ ไว้ในหน้าเดียวกัน เช่น หน้ากีฬา หน้าการศึกษา หน้าสังคม เป็นต้น สำหรับหนังสือพิมพ์บางฉบับที่ต้องการจะเน้นเนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษก็อาจจะแยกเรื่องนั้น ๆ ออกมาเป็นอีกส่วนต่างหากก็ได้ การแบ่งหน้าในแบบแยกส่วนนี้จะมีผลดีต่อนักออกแบบให้ทำงานง่ายขึ้น และสามารถออกแบบให้ทั้งหน้าหรือทั้งส่วนนั้นกลมกลืนกันเป็นหนึ่งเดียวได้ ทั้งยังมีความสะดวกในการผลิต โดยการออกแบบหน้าในจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. หัวข่าว หรือ พาดหัว เช่นเดียวกับหัวข่าวในหน้าแรก ตัวอักษรที่จะนำมาเป็นหัวข่าวในหน้าในนี้ก็ต้องมีขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรที่เป็นตัวพิมพ์เนื้อเรื่องทั่วไป เพียงแต่ไม่มีขนาดใหญ่เท่ากับหัวข่าวหน้าแรก เนื่องจากความจำกัดในเนื้อที่ซึ่งมีข้อมูลที่ต้องการจะนำเสนอมากประกอบกับหัวข่าวหน้าในไม่จำเป็นต้องเรียกร้องความสนใจเท่ากับหัวข่าวหน้าแรก นอกจากนี้ความแตกต่างจากเนื้อเรื่องในด้านขนาดแล้วยังอาจจะสร้างความเด่นของหัวข่าวได้ด้วยการเปลี่ยนรูปแบบของตัวอักษรให้แตกต่างกันออกไปหรือเปลี่ยนสีตัวอักษรหรือสีพื้นหลังก็ได้ ดังภาพที่ 7.8

ภาพที่ 7.8 ตัวอย่างพาดหัวหน้าในหนังสือพิมพ์
ที่มา (ไทยรัฐ, 2547, หน้า 12)

2. หัวคอลัมน์ เป็นชื่อของคอลัมน์ซึ่งมีอยู่ประจำในทุกฉบับ โดยหัวคอลัมน์นี้มักจะมีการออกแบบตัวอักษรให้พิเศษแตกต่างไปจากตัวอักษรธรรมดาที่ใช้ในส่วนประกอบอื่น ๆ ของหนังสือพิมพ์ หรืออาจจะเป็นตัวอักษรที่ประดิษฐ์ขึ้นมาเป็นพิเศษและอาจจะมีภาพประกอบเล็ก ๆ ด้วยก็ได้ ดังภาพที่ 7.9

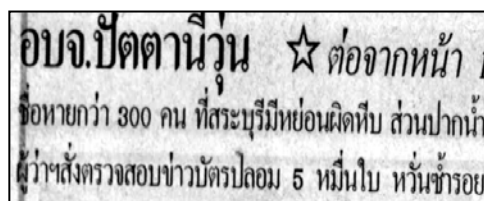

ภาพที่ 7.9 ตัวอย่างหัวคอลัมน์หน้าในของหนังสือพิมพ์
ที่มา (ไทยรัฐ, 2547, หน้า 9)

3. ชื่อเรื่อง (title) เป็นตัวอักษรขนาดใหญ่หรือหนาว่าเนื้อเรื่อง ปรากฏอยู่บนสุดเหนือเนื้อเรื่องเพื่อบอกให้ผู้อ่านทราบว่าเป็นเรื่องอะไร

4. หัวรอง (sub headline) หัวรองมักจะเป็นตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าเนื้อเรื่องแต่เล็กกว่าหัวข้อ หัวรองแทรกอยู่ในส่วนเนื้อเรื่อง มักนิยมวางแบบเสมอกกลาง เสมอหน้า หรือเสมอหน้าหลังคอลัมน์ หัวรองมีหน้าที่แบ่งเนื้อหาของข่าวซึ่งอาจมีความยาวมาก แยกออกเป็นส่วน ๆ โดยมีหัวรองแทรกอยู่ นอกจากนี้หากเนื้อหาของข่าวมีหลายประเด็นก็อาจใช้ประโยชน์จากหัวรองนี้ได้เช่นกัน

5. หัวต่อ (jump head) หัวต่อมักจะเป็นตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าเนื้อเรื่องแต่เล็กกว่าหัวข้อ มีขนาดใกล้เคียงกับหัวรอง โดยจะอยู่หน้าในส่วนเนื้อเรื่องซึ่งเป็นเรื่องที่ต่อมาจากหน้าแรกหรือในหน้าอื่น มักนิยมวางแบบเสมอกกลาง หรือเสมอหน้าของคอลัมน์ หัวต่อมักจะเป็นคำหรือวลีที่ทำให้ผู้อ่านมองหาและติดตามข่าวได้ง่ายขึ้น ดังภาพที่ 7.10

ภาพที่ 7.10 ตัวอย่างหัวข้อต่อที่ใช้ในหน้าหนังสือพิมพ์
ที่มา (ไทยรัฐ, 2547, หน้า 16)

6. พิมพ์ลักษณ์ (imprint) เป็นข้อความแสดงชื่อและที่อยู่ของผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา มักปรากฏอยู่ส่วนใต้สุดของข้อความในหน้าสุดท้าย

7. เนื้อข่าว เนื้อข่าวนี้นับเป็นองค์ประกอบที่เป็นข้อความที่มีขนาดยาวที่สุด การเรียงจะเรียงเป็นคอลัมน์ตามระบบกริดที่ได้วางเอาไว้ มักนิยมวางแบบเสมอหน้าหลังของคอลัมน์ โดยขนาดความกว้างของคอลัมน์นี้ก็ไม่ควรจะถูกวางหรือยาวเกินไปเพราะจะมีผลต่อการอ่านง่าย ในการกำหนดขนาดความกว้างของคอลัมน์นี้จะต้องคำนึงถึงขนาดของตัวอักษรเป็นสำคัญ คือควรจะมี ความกว้างแปรผันตามขนาดของตัวอักษร ตัวอักษรของคอลัมน์คือการกำหนดให้บรรทัดมีความยาวเป็นไพกาเท่ากับ 2 เท่าของขนาดพอยต์ของตัวอักษรที่เลือกใช้ เช่น ตัวอักษรที่มีขนาด 12 พอยต์ ก็ควรให้บรรทัดยาวประมาณ 24 ไพกา หรือตัวอักษรที่ใช้มีขนาด 8 พอยต์ ก็ควรให้บรรทัดยาวประมาณ 16 ไพกา

สำหรับเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์สามารถจำแนกได้หลายลักษณะดังนี้

7.1 ข่าวอาชญากรรม อุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ และข่าวสะเทือนขวัญ (sensational appeals) เช่น อารมณ์สะเทือนใจ โกรธ สงสาร ที่เกิดกับผู้อ่านเมื่ออ่านเนื้อข่าวจบแล้ว

7.1 ข่าวราชการ ข่าวการเมือง

7.2 โฆษณา และประกาศแจ้งความ

7.3 เศรษฐกิจการค้า

7.4 บทบรรณาธิการ จดหมายถึงบรรณาธิการ

7.5 การศึกษา กิจกรรมทางการศึกษา

7.6 ศาสนา จริยธรรม ศิลธรรม

7.7 ความแปลกใหม่ สิ่งที่น่าสนใจของมนุษย์ (human interest)

7.8 อุตสาหกรรม แรงงาน เกษตรกรรม

7.9 เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์การแพทย์

7.10 กีฬา

7.11 สารคดี ชีวิตประวัติ ศิลปวัฒนธรรม บันเทิงคดี

7.12 สตรี / บุรุษ แม่บ้าน แฟชั่น การครัว

7.13 ผลงานวีล / ประกาศผลลอตเตอรี่

7.14 เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ

8. ภาพประกอบขาว การใช้ภาพประกอบขาวในการออกแบบหนังสือพิมพ์นั้น นักออกแบบอาจจะไม่ได้มีบทบาทมากนักเมื่อเทียบกับการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ อย่างไรก็ตามการใช้ภาพประกอบขาวในหน้าในของหนังสือพิมพ์นี้ก็อาจจะมีการนำมาใช้ได้อย่างมีลูกเล่นมากกว่าในหน้าแรก เนื่องจากเนื้อข่าวบางเรื่องเป็นเรื่องที่มีการเตรียมการมาล่วงหน้าทำให้นักออกแบบมีเวลาที่จะเลือกและนำภาพประกอบนั้นมาปรับปรุงหรือตกแต่งให้มีรูปแบบพิเศษจากภาพสีเหลี่ยมธรรมดา หรืออาจมีการสร้างภาพประกอบในลักษณะภาพวาดขึ้นมาเพิ่มเติมจากการใช้ภาพปกติ ภาพประกอบขาวมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเห็นข่าวได้ชัดเจนขึ้น มักเป็นภาพขนาดใหญ่อย่างในหน้าแรก ดังภาพที่ 7.11

ภาพที่ 7.11 ตัวอย่างภาพประกอบขาวหน้าในของหนังสือพิมพ์
 ทีมา (ไทยรัฐ, 2547, หน้า 12)

วัสดุและอุปกรณ์ในการออกแบบหนังสือพิมพ์

ในการออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์นักออกแบบจำเป็นต้องมีวัสดุและอุปกรณ์อื่นอีก บางอย่างสำหรับใช้เป็นเครื่องมือประกอบในการออกแบบหน้า ได้แก่

1. คู่มือแบบแผน วัสดุสำคัญสำหรับหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์ออกประจำและดำเนินธุรกิจในรูปแบบอุตสาหกรรมคือ คู่มือแบบแผนซึ่งอาจทำเป็นเล่ม (stylebook) หรือเป็นแผ่น (stylesheets) สำหรับให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องยึดถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปฏิบัติงานฝ่ายบรรณาธิการ

สาระของคู่มือแบบแผนดังกล่าวส่วนใหญ่มีประโยชน์ด้านบรรณาธิการเนื้อหาหนังสือพิมพ์ ได้แก่ นโยบายต่าง ๆ หลักการเขียนภาษา การเขียนจำนวนเลข การเขียนชื่อ

เฉพาะ คำย่อคำสั้น และคำราชาศัพท์ ฯลฯ ทั้งบรรจุสาระเกี่ยวกับการออกแบบหน้าหนังสือพิมพ์ ได้แก่ การเลือกใช้ตัวพิมพ์ภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ การกำหนดรูปแบบของประเภท ขนาด ตัวพิมพ์ หัวข่าว หัวเรื่อง และระบุหัวข่าวในเลย์เอาต์ วิธีจัดเรียงตัวพิมพ์ การเว้นวรรคตอน การย่อหน้า ระยะห่างระหว่างบรรทัด วิธีจัดภาพ ตลอดจนวิธีจัดหน้าหนังสือพิมพ์ให้เป็นรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

ส่วนหนังสือพิมพ์ที่มีการออกแบบจัดหน้าโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย คู่มือแบบแผนคือไฟล์ (files) ซึ่งบรรจุข้อมูลส่วนใหญ่เกี่ยวกับขนาดกระดาษที่กำหนดขึ้นใช้ รูปแบบกริด การย่อหน้า ขนาด การเว้นวรรค การย่อหน้า รูปแบบตัวอักษรพิมพ์เนื้อหา หัวข่าว คำบรรยาย และตัวอักษรพิมพ์สำหรับหัวรอง เป็นต้น ในการใช้คู่มือแบบแผนหรือไฟล์ผู้จัดหน้าสามารถทำได้โดยการเลือกรูปแบบตัวอักษรพิมพ์ตามต้องการจากรายการในไฟล์ (style menu) เพื่อนำมาจัดเรียงพิมพ์ข้อความหรือหัวข่าวก็ได้รูปแบบตัวอักษรพิมพ์ที่ต้องการ

2. เครื่องมือสำหรับเขียน เช่น ดินสอดำ ปากกาเมจิก ยางลบ และกาวสำหรับติดกระดาษ เป็นต้น

3. แผ่นเลย์เอาต์หรือแผ่นกริด (grid sheets) เป็นแผ่นกระดาษที่มีสัดส่วนเท่าขนาดจริงหน้าหนังสือพิมพ์ที่ได้แบ่งพื้นที่ของกระดาษออกเป็นตารางคอลัมน์สำหรับใช้เป็นกรอบหรือโครงร่างในการออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์เช่นเดียวกับการจัดหน้าหนังสือเล่มและนิตยสาร ดังภาพที่ 7.12

ภาพที่ 7.12 แผ่นเลย์เอาต์หรือแผ่นกริดจัดหน้าหนังสือพิมพ์
ที่มา (เนชั่นกรุ๊ป, 2546)

4. อุปกรณ์ ได้แก่ ไม้บรรทัดเหล็กยาว กรรไกรตัดกระดาษ ไม้สำหรับทำเลย์เอาต์ควรให้มีขนาดกว้างพอสมควร ไม้สำหรับทำอาร์ตเวิร์กขนาดกว้างและยาวไม่น้อยกว่าของแผ่นกริด 1 แผ่น คือประมาณ 20 นิ้ว x 30 นิ้ว บางฉบับใช้ขนาดใหญ่สามารถติดแผ่นกริดได้ถึง 4 แผ่น และไฟส่องจากใต้โต๊ะที่สามารถปรับระดับเอียงได้ ส่วนบนของโต๊ะปูด้วยกระจกฝ้าเพื่อให้แสงไฟสะท้อนจากใต้โต๊ะดูแผ่นสไลด์และแผ่นกริดซึ่งเป็นฟิล์มได้ชัดเจน

รูปแบบการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์

หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ควรจะได้รับกรอกแบบให้มีรูปแบบมาตรฐานในการจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นตัวอักษรและภาพ รูปแบบนี้จะต้องได้รับการรักษาไว้ใช้ทุกฉบับต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็ตำแหน่งและขนาดของตัวอักษรและภาพ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความคุ้นเคยและสามารถจดจำได้จนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของหนังสือพิมพ์ไปในที่สุด อย่างไรก็ตามรูปแบบมาตรฐานนี้จะต้องมีความยืดหยุ่นสูง เนื่องจากภาพและตัวอักษรของแต่ละฉบับนั้นจะต้องอยู่กับข่าวของแต่ละวันว่ามีปริมาณและคุณภาพเป็นอย่างไร หากวันใดมีภาพที่สื่อสารได้ดีก็อาจจะลดขนาดตัวอักษรที่เป็นหัวข่าวหรือพาดหัวข่าวให้มีขนาดเล็กลง สำหรับรูปแบบการจัดวางองค์ประกอบในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ที่นิยมใช้กันทั่วไปมีอยู่ 6 แบบดังนี้

(อารยะ ศรีกัลยาณบุตร, 2545, หน้า 377)

1. แบบสมมาตร (symmetrical balance) เป็นการจัดวางองค์ประกอบทางด้านซ้ายและขวาของหน้าให้เหมือนกันหรือสมดุลแบบเท่ากันสองด้าน โดยวางหัวหนังสือพิมพ์ไว้ตอนบนตรงกลางหน้า รูปแบบการจัดวางแบบสมมาตรนี้ไม่ค่อยเป็นที่นิยมแล้วในปัจจุบันเนื่องจากไม่ค่อยมีความยืดหยุ่นในการนำเสนอ และทำให้หน้าหนังสือพิมพ์ดูนิ่ง ไม่น่าตื่นเต้น

2. แบบอสมมาตร (asymmetrical balance) เป็นการจัดวางองค์ประกอบแบบที่ทางด้านซ้ายและขวาไม่เหมือนกัน แต่มีการวางให้เกิดความรู้สึกโดยรวมแล้วดูสมดุลกัน รูปแบบการจัดวางแบบอสมมาตรนี้เป็นที่นิยมใช้มาก เนื่องจากมีความยืดหยุ่นในการนำเสนอภาพและข้อความ อีกทั้งยังทำให้หน้าหนังสือพิมพ์ดูตื่นเต้นมีชีวิตชีวา

3. แบบยึดโยง (brace) เป็นการจัดวางองค์ประกอบโดยจัดให้มีข่าวแต่ละเรื่องเรียงตัวเป็นลักษณะรูปตัวแอลใหญ่ (L) ทั้งตัวแอลปกติและตัวแอลที่กลับซ้าย - ขวา เพื่อให้แต่ละข่าวสอดคล้องกันและกันเอาไว้ รูปแบบการจัดวางแบบยึดโยงนี้ไม่ค่อยเป็นที่นิยมมากนักในปัจจุบันแม้จะมีความยืดหยุ่นและดูตื่นเต้นก็ตาม

4. แบบละครสัตว์ (circus) เป็นการจัดวางองค์ประกอบแบบสนุกสนานไม่เป็นทางการ มีความยืดหยุ่นในการจัดวางมากและดูตื่นเต้น แต่ความไม่เป็นทางการของรูปแบบนี้ทำให้ไม่เป็นที่นิยมใช้กับหนังสือพิมพ์ที่รายงานข่าวทั่วไปเพราะมีผลทำให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือไม่น่าเชื่อถือ

5. แบบแนวนอน (horizontal) เป็นการจัดวางองค์ประกอบโดยจัดให้ข่าวแต่ละเรื่องเรียงตัวกันเป็นแนวนอนไล่จากด้านบนของกระดาษลงมาสู่ด้านล่าง รูปแบบนี้มีความยืดหยุ่นในการจัดวางองค์ประกอบแต่ก็ดูไม่ตื่นเต้นนัก

6. แบบแนวตั้ง (vertical) เป็นการจัดวางองค์ประกอบโดยจัดให้ข่าวแต่ละเรื่องเรียงตัวกันเป็นแนวตั้งไล่ด้านซ้ายของกระดาษลงมาสู่ด้านขวา ไม่ว่าจะป็นหัวข่าว เนื้อหาข่าวล้วนถูกจัดลงให้เต็มตามความกว้างคอลัมน์กริดเพียงคอลัมน์เดียวเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่มีผลต่อการเน้นข่าวที่มีความสำคัญมากนัก เพราะหัวข่าวถูกจำกัดด้วยขนาดคอลัมน์และขนาดตัวอักษร เว้นแต่จะเรียงหัวข่าวคอลัมน์เดียวหลาย ๆ บรรทัด วิธีนี้เป็นการจัดหน้าหนังสือพิมพ์แบบเก่าและมีลักษณะตรงข้ามกับแนวนอนและไม่ค่อยนิยมใช้มากนักในปัจจุบัน

รูปแบบการพาดหัวข่าว

ข่าวถือได้ว่าเป็นเนื้อที่ที่สำคัญของหนังสือพิมพ์ และการพาดหัวข่าวที่ดีจะช่วยดึงดูดความสนใจและบอกให้ผู้อ่านรู้ว่าข่าวนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้าง โดยการเขียนพาดหัวข่าวนั้นต้องสรุปประเด็นของข่าวที่สำคัญที่สุดมาเขียนให้ได้ใจความ ซึ่งตามหลักของการบรรณาธิการ หัวข่าวเปรียบเทียบเสมือนสินค้าตัวอย่างที่จัดแสดงในตู้โชว์เพื่อให้คนอยากเดินเข้าร้าน แล้วยังเป็นแหล่งแรกที่จะบอกผู้ผ่านไปมาว่าในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ มีข่าวอะไรที่น่าสนใจบ้าง การเขียนหัวข่าวจึงต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และรูปแบบที่สำคัญดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการพาดหัวข่าว มีดังนี้ (พนม วรรณศิริ, 2544, หน้า 188)

1.1 ดึงดูดความสนใจ หน้าทีลำดับแรกของหัวข่าว คือ สร้างความสนใจแก่ผู้อ่านโดยเสนอประเด็นสำคัญของข่าวที่น่าสนใจ เมื่อผู้อ่านสะดุดต่อข้อความในหัวข่าวแล้ว ย่อมมีแนวโน้มอยากรู้ อยากเห็นเพิ่มเติมถึงรายละเอียดของเหตุการณ์เป็นอย่างไรบ้าง มีความกระหายอยากอ่านต่อจนกว่าจะหมดความสงสัย วัตถุประสงค์นี้จะสำเร็จเมื่อผู้อ่านหยิบหนังสือพิมพ์ขึ้นดู และซื้อไปอ่านต่อที่บ้าน กล่าวได้ว่าการสร้างความสนใจนี้เป็นส่วนเชื้อเชิญให้ผู้อ่านซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นให้ได้ การพาดหัวจึงต้องมุ่งใช้คำและภาษาให้สั้น กระชับ แต่ได้ใจความภายในเนื้อที่จำกัด

1.2 ให้สาระสำคัญของข่าว ปัจจุบันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสมควรได้รับรายงานเป็นข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์อยู่มากมาย บางครั้งผู้อ่านก็เบื่อหน่ายที่จะอ่านข่าวทุกชิ้นที่ปรากฏ หรืออาจ

ไม่มีเวลาพอที่จะอ่านหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ ฉะนั้น การเขียนหัวข้อที่ดีจะช่วยประหยัดเวลาให้ผู้อ่านได้มาก กล่าวคือสามารถทราบสาระสำคัญของข่าวได้ในทันทีที่อ่านพาดหัวข่าว หรืออาจเลยไปอ่านถึงความน่า หัวข่าวที่ดีควรบอกสาระสำคัญของเรื่องทั้งหมดอย่างรวดเร็วแค่เพียงขำเลียงดู ถ้าน่าสนใจก็จะซื้อเพื่ออ่านรายละเอียดต่อไป

1.3 ช่วยการจัดหน้าให้สวยงาม ในการพาดหัวข่าวย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องสาระและขนาดของตัวอักษร ความหลากหลายเหล่านี้จะกลายเป็นส่วนประกอบหนึ่งของการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ให้มีความหลากหลายที่สวยงามไม่ดูเรียบหรือเกลี้ยงจนเกินไป ถ้าจินตนาการดูว่าหนังสือพิมพ์ไม่มีหัวข้อประกอบเลย คงจะทำให้หนังสือพิมพ์นั้นไม่น่าอ่าน เพราะขาดความมีชีวิตชีวา และไม่ดึงดูดความสนใจ

1.4 บอกลำดับความสำคัญของข่าว ปกติผู้อ่านหนังสือพิมพ์จะเลือกอ่านข่าวที่น่าสนใจที่สุดก่อน การพาดหัวข่าวจึงช่วยบอกให้ทราบข่าวว่าข่าวใดสำคัญมาก ข่าวใดสำคัญน้อย โดยการใช้ขนาดของตัวพิมพ์ที่แตกต่างกัน จำนวนคอลัมน์ที่ไม่เท่ากัน ข่าวที่บรรณาธิการพิจารณาว่ามีประเด็นสำคัญมักได้รับการพาดหัวข่าวด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าข่าวที่มีความสำคัญน้อย ด้วยวิธีนี้จึงเท่ากับเป็นการจัดลำดับความสำคัญของข่าว เป็นการให้ความสะดวกในการเลือกอ่านข่าววิธีหนึ่ง

1.5 สร้างบุคลิกและเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ ลักษณะการพาดหัว การใช้ภาษา และการเลือกตัวอักษรของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับไม่เหมือนกัน และโดยสำนวน ภาษา และลักษณะตัวอักษรที่ใช้สม่ำเสมอจะทำให้ผู้อ่านเกิดความคุ้นเคยกับลักษณะเฉพาะตัวของหนังสือพิมพ์ขึ้น จะสังเกตได้ว่าในฐานะผู้อ่านเราสามารถระบุชื่อหนังสือพิมพ์ได้ถูกต้องเพียงแค่อุลักษณะการพาดหัวข่าวและการจัดหน้าหนังสือพิมพ์เท่านั้น

2. รูปแบบของการพาดหัวข่าว

เวลาเราอ่านหนังสือพิมพ์จะสังเกตเห็นว่า หัวข่าวแต่ละข่าวนั้นมีลักษณะแตกต่างกัน ไม่เหมือนกันเสียทีเดียว ถ้าพิจารณาดูแล้วสามารถจัดแบ่งออกเป็นหลายลักษณะ ทั้งในด้านของขนาด ภาษา และความกว้างของคอลัมน์ หากพิจารณาจัดกลุ่มกว้าง ๆ แล้วจะมีอยู่ไม่กี่แบบที่ใช้กันอยู่เป็นประจำ ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความสะดวกที่ได้จากประสิทธิภาพของเทคโนโลยีการพิมพ์สมัยใหม่ และสภาพการณ์การแข่งขันอย่างเข้มข้นระหว่างธุรกิจสื่อมวลชนในปัจจุบัน สำหรับรูปแบบหัวข้อที่ใช้กันอยู่ในหนังสือพิมพ์หลายฉบับทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมีดังนี้ (พนม วรรณศิริ, 2544, หน้า 190-193)

2.1 แบบแบนเนอร์ (banner) เป็นหัวข้อขนาดใหญ่หรือเรียกว่า“พาดหัวยักษ์ เต็มหน้า หรือพาดหัวตัวไม้” จะใช้กับข่าวที่มีความสำคัญมาก ต้องการเน้นความสำคัญของข่าวเป็นพิเศษ โดยพาดส่วนบนของหนังสือพิมพ์ด้วยขนาดอักษรใหญ่พิเศษตลอดหน้ากระดาษ เริ่มจากด้านซ้ายมือสุดไปที่ด้านขวามือสุดของหน้าหนังสือพิมพ์ หัวข่าวชนิดนี้จึงครอบคลุมเนื้อที่ทุกคอลัมน์ที่ปรากฏในหน้าหนึ่ง ส่วนมากจะมีข้อความยาวประมาณ 1 – 2 บรรทัด ดังภาพที่ 7.13

ภาพที่ 7.13 ลักษณะหัวข้อแบบแบนเนอร์
ที่มา (ไทยรัฐ, 2546, หน้า 1)

2.2 แบบบริดเอาต์ (readout) เป็นหัวข่าวยกจากที่พาดหัวใหญ่ซึ่งเป็นข้อความต่อเนื่องที่ไม่สามารถจะใส่ไว้หมดในพาดหัวข่าวใหญ่ มีไว้เพื่ออธิบายหรือขยายความข่าวพาดหัวอยู่ระหว่างหัวข่าวกับความนำข่าว ขนาดตัวอักษรจะเล็กกว่าหัวข่าว มีลักษณะการเรียงบรรทัดคล้ายขั้นบันได ความยาว 2 – 3 บรรทัด แต่ละบรรทัดอาจมีข้อความยาวเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน โดยบรรทัดแรกเรียงชิดซ้ายมือ บรรทัดต่อไปขยับไปทางขวา บางที่เรียกว่า “แบบขั้นบันได” (drop หรือ stepped line) ดังภาพที่ 7.14

ภาพที่ 7.14 ลักษณะหัวข้อแบบบริดเอาต์
ที่มา (พนม วรรณศิริ, 2544, หน้า 190)

2.3 แบบสกายไลน์ (skyline) คือ ลักษณะการพาดหัวที่มีขนาดตัวอักษรไม่ใหญ่มากนัก วางอยู่ส่วนบนสุดของหนังสือพิมพ์หน้า 1 ใช้กับข่าวเด่นภายในฉบับ หรือ เป็นข้อความโฆษณา เนื้อหาที่น่าสนใจ บางทีเรียกว่า “พาดหัวแบบสมดุล” ดังภาพที่ 7.15

ภาพที่ 7.15 ลักษณะหัวข่าวแบบสกายไลน์
ที่มา (ซอคเกอร์, 2547, หน้า 1)

2.4 แบบคิกเกอร์ (kicker) เป็นการพาดหัวที่มีข้อความสั้น ๆ อยู่ส่วนซ้ายมือของบรรทัดบนสุด มักใช้ตัวอักษรขนาดเล็กกว่าอีก 2 – 3 บรรทัดล่าง และจะขีดเส้นใต้ที่ข้อความ ส่วนบนหัวข่าวแบบนี้นิยมใช้กับหัวข่าวที่ต้องการเน้นความสำคัญของคำพูดและบุคคลที่พูด ประหยัดเนื้อที่แต่ได้ใจความ ดังภาพที่ 7.16

ภาพที่ 7.16 ลักษณะหัวข่าวแบบคิกเกอร์
ที่มา (พนม วรรณศิริ, 2544, หน้า 192)

2.5 แบบครอสไลน์หรือบาร์ไลน์ (crossline หรือ barline) เป็นหัวข่าวแบบเต็มคอลัมน์ มีข้อความเพียง 1 บรรทัดพาดจากริมคอลัมน์ด้านซ้ายสุดไปสุดที่ริมด้านขวาสุดของคอลัมน์ แต่ถ้าหากว่ามี 2 บรรทัดเท่ากันก็จะเรียกว่า “ดับเบิลครอสไลน์” (double crossline) ดังภาพที่ 7.17

รมต.เกษตรราณาภพบุรี

ภาพที่ 7.17 ลักษณะหัวข่าวแบบครอสไลน์
ที่มา (แสงธานี, 2546, หน้า 1)

2.6 แบบแสกึ่ง อินเดนต์ (hanging indent) บรรทัดแรกจะเรียงข้อความเต็ม
คอลัมน์ ส่วนบรรทัดที่ 2-3-4 จะย่อหน้าเข้าไปสักเล็กน้อย โดยจัดข้อความในบรรทัด 2-3-4
ให้ชิดเสมอน้ำที่ท้าย ดังภาพที่ 7.18

ภาพที่ 7.18 ลักษณะหัวข่าวแบบแสกึ่งอินเดนต์
ที่มา (ชวรัตน์ เชิดชัย, 2543, หน้า 148)

2.7 แบบเสมอซ้าย (flush left) จะมีความยาว 2-3 บรรทัด แต่ละบรรทัดอาจยาวไม่
เท่ากันได้แต่ต้องจัดให้ทุกบรรทัดชิดมาทางซ้ายเสมอกันหมด ดังภาพที่ 7.19

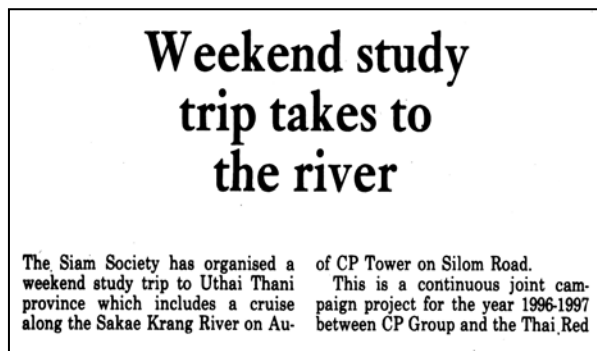
ออสเตรเลียใช้ระบบเกียร์ อัตโนมัติแบบใหม่ ทดลองมาตั้งแต่ปี ๒๕๐๘

ภาพที่ 7.19 ลักษณะหัวข่าวแบบเสมอซ้าย
ที่มา (ชวรัตน์ ชาญชัย, 2543, หน้า 188)

2.8 แบบเสมอขวา (flush right) ตรงข้ามกับแบบเสมอซ้าย เพียงแต่จัดให้ทุกบรรทัด
ชิดไปทางขอบขวามือเสมอกันหมด

2.9 แบบกึ่งกลาง (centered middle line) คือ หัวข่าวที่มีความยาว 3 บรรทัด แต่
บรรทัดกลางมีข้อความสั้นกว่าจัดให้อยู่กึ่งกลางระหว่างซ้าย - ขวา

2.10 แบบพีระมิดหัวกลับ (inverted pyramid) มีลักษณะคล้ายรูปพีระมิดหัวกลับ
ความยาว 2 – 3 บรรทัด บรรทัดล่างจะสั้นกว่าบรรทัดบนตามลำดับ โดยจัดข้อความให้อยู่กึ่งกลาง
ดังภาพที่ 7.20

ภาพที่ 7.20 ลักษณะหัวข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ
ที่มา (ชวรัตน์ ชาญชัย, 2543, หน้า 147)

2.11 แบบฐานเจดีย์ (centered-top line) เป็นหัวข้อที่มีลักษณะคล้ายฐานเจดีย์ หรือพีระมิดหัวตั้งมีมากกว่า 2 บรรทัด บรรทัดบนสั้นที่สุด ดังภาพที่ 7.21

ภาพที่ 7.21 ลักษณะหัวข้อแบบฐานเจดีย์
ที่มา (พนม วรรณศิริ, 2544, หน้า 191)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นหัวข้อที่นิยมใช้กันทั่วไป บางฉบับอาจมีรูปแบบอื่น ๆ ประปนใช้ให้
เห็นถึงความแตกต่างโดยวิธีผสมกันให้ดูมีรูปแบบที่แปลกออกไปแล้วแต่กรณี

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการพาดหัวข้อ

เนื่องจากข้อจำกัดของเนื้อที่สำหรับหัวข้อ และวัตถุประสงค์ของหัวข้อ คือ ต้องการ
ให้ผู้อ่านทราบทันทีว่ามีอะไรในข่าว ผู้เขียนพาดหัวจึงต้องอาศัยทักษะและความพยายามฝึกฝน
เพื่อจะได้สามารถพาดหัวข้อได้ดีและดึงดูดความสนใจ โดยมีข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ ดังนี้

3.1 หัวข้อควรจะต้องเป็นข้อสรุปของประเด็นสำคัญของข่าว

3.2 หัวข้อควรครอบคลุมสาระสำคัญที่ผู้อ่านอยากรู้

3.3 โดยหลักการแล้ว บรรณาธิการจะเขียนหัวข้อหลังจากการอ่านบทสรุปประเด็น
สำคัญจากความนำ แต่ถ้าไม่สามารถเก็บใจความได้ทั้งหมด ก็อาจใช้การพาดหัวข้อแบบรีดเอาต์
มาช่วยได้

3.4 หัวข้อต้องให้ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในข่าวเท่านั้น ห้ามใส่ความเห็นหรือข้อวินิจฉัย
ลงไปในหัวข้อ

3.5 หัวข้อควรใช้คำในการเขียนพาดหัวข้อที่มีลักษณะปัจจุบันหรืออนาคต ไม่ใช่
คำที่เป็นอดีตกาล

3.6 หัวข้อควรใช้ตัวอักษรแต่ละตัวที่มีความหมายชัดเจน

3.7 หัวข้อต้องเขียนให้กระชับ สั้น และได้ใจความ

3.8 หัวข่าวมีการใช้ภาษาที่แสดงถึงรสนิยมดี ไม่มีความหมายสองนัย

3.9 หัวข่าวควรมีข้อความที่เน้นถึงแสดงการกระทำ เช่น “โจรป่าบุกปล้นหมู่บ้าน”

ไม่ใช่ “หมู่บ้านถูกบุกปล้นจากโจรป่า”

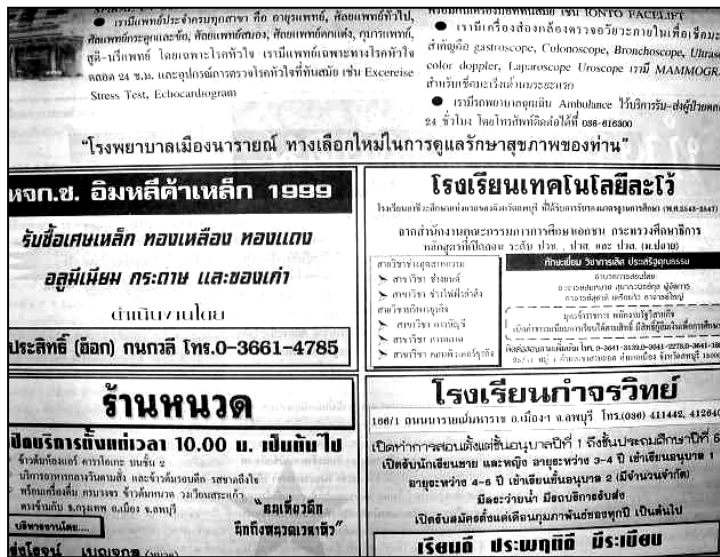
รูปแบบการจัดเนื้อหาโฆษณาของหนังสือพิมพ์

การจัดเนื้อหาโฆษณาในหนังสือพิมพ์มีลักษณะที่ไม่เหมือนกับนิยายสาร ในหนังสือพิมพ์บางฉบับอาจจะมีเนื้อหาโฆษณาเต็มหน้า หรือแทรกอยู่กับส่วนที่เป็นเนื้อหา ประกอบกับเนื้อหาโฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์บางครั้งอาจจะมีขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกันออกไปทำให้การจัดพื้นที่สำหรับชิ้นงานโฆษณาในหนังสือพิมพ์มีหลายรูปแบบ สำหรับการจัดเนื้อหาโฆษณาที่พบเห็นกันทั่วไปมีดังต่อไปนี้

1. เต็มหน้า (full page) ใช้พื้นที่ทั้งหมดของหน้ากระดาษ
2. จูเนียร์เพจ (junior page) ใช้พื้นที่ประมาณเกือบสองในสามของหน้ากระดาษ
3. ครึ่งหน้า (half page) ใช้พื้นที่ประมาณครึ่งหนึ่งของหน้ากระดาษ ปกติแล้วจะเป็นในแนวนอน แต่ปัจจุบันมีการใช้ในแนวตั้งด้วย
4. เศษหนึ่งส่วนสี่หน้า (quarter page) ใช้พื้นที่ประมาณเศษหนึ่งส่วนสี่ของหน้ากระดาษ

นอกจากเนื้อหาโฆษณาขนาดมาตรฐานข้างต้นแล้ว ยังมีเนื้อหาโฆษณาในลักษณะที่เป็น “คอลัมน์นิ้ว” คือกำหนดขนาดความกว้างของเนื้อหาโฆษณาตามขนาดของคอลัมน์ว่าต้องการให้กว้างกี่คอลัมน์ ส่วนความสูงนั้นก็กำหนดเป็นนิ้ว

เนื้อหาโฆษณานี้เป็นสิ่งที่นักออกแบบหนังสือพิมพ์ต้องคอยแก้ปัญหาเพราะเนื้อหาโฆษณาในแต่ละวันนั้นจะแตกต่างกันเนื่องจากโฆษณาส่วนใหญ่ที่ลงในหน้าหนังสือพิมพ์มักจะลงเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ เช่น 1 วัน 2 วัน โดยจะต้องคอยรักษาสมดุลของส่วนที่เป็นเนื้อหาและส่วนที่เป็นเนื้อหาโฆษณา เพราะเนื้อหาโฆษณาขนาดใหญ่ย่อมจะมีผลต่อการดึงดูดความสนใจของผู้อ่านจากเนื้อหาของข่าวที่นำเสนอ ดังภาพที่ 7.22

ภาพที่ 7.22 ลักษณะการจัดเนื้อหาโฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์
 ที่มา (แสงธานี, 2546, หน้า 7)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์รูปแบบหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเปรียบเสมือนสิ่งแทนแนวคิดวิธีการบูรณาการองค์ประกอบต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ การออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์จึงอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ทำทลายความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารกับศิลปะและการผสมผสานองค์ประกอบอันหลากหลายเข้าด้วยกันอย่างมีระบบแบบแผน หรือลอกเลียนรูปแบบหนังสือพิมพ์ที่ประสบความสำเร็จมาก่อน ประกอบกับหนังสือพิมพ์ต้องแข่งขันกับสื่อมวลชนอื่น ๆ ในอันที่จะเรียกความสนใจของกลุ่มเป้าหมายให้หันมามองสิ่งที่ต้องการให้มากที่สุด การใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์จึงนับเป็นขั้นตอนสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้สิ่งที่คุณผู้อ่านต้องการพบเห็นง่ายและอ่านง่ายหรือรับข่าวสารได้อย่างสะดวกด้วย

ด้วยเหตุนี้เองหนังสือพิมพ์ทั้งอดีตและปัจจุบันจึงมีรูปแบบหลากหลายทั้งที่มีส่วนคล้ายคลึงกันและเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง นอกจากนั้นยังมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง ไม่ว่าจะหนังสือพิมพ์จะมีรูปแบบคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนก็ตาม การสร้างสรรค์รูปแบบหนังสือพิมพ์จะพิจารณาปัจจัยสำคัญ ๆ หลายประการ คือ นโยบายหนังสือพิมพ์ การกำหนดขนาดหนังสือพิมพ์ การใช้พื้นที่ การใช้ตัวพิมพ์ การจัดลำดับเนื้อหา เนื้อที่โฆษณา บทบาทของระบบกริด และรูปแบบการจัดหน้า

1. นโยบายของหนังสือพิมพ์

นโยบายของหนังสือพิมพ์นับว่ามีบทบาทสำคัญต่ออุปนิสัยของหนังสือพิมพ์ เพราะนโยบายจะเป็นตัวกำหนดประเภทของเนื้อหา วิธีการนำเสนอเนื้อหาและการสรรคสร้างลักษณะการจัดหน้า จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ที่เสนอเนื้อหาหนัก ๆ เช่น การเมือง การศึกษา เศรษฐกิจ ย่อมจะออกมาเพื่อกลุ่มเป้าหมายประเภทจริงจังกับเนื้อหาประเภทนั้น โดยไม่ค่อยสนใจกับรูปแบบหนังสือพิมพ์มากนักหนังสือพิมพ์ประเภทนี้จะจัดรูปแบบของหน้าไม่หวือหวาไร้อารมณ์ ซึ่งแตกต่างกับหนังสือพิมพ์ที่มีนโยบายเสนอข่าวสารเพื่อมวลชนย่อมจัดสร้างรูปแบบหน้าตาให้สามารถดึงดูดความสนใจจากมวลชนทุกระดับได้ทันทีที่พบ

2. การกำหนดขนาดหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ทั่วไปมี 2 ขนาด คือ ขนาดธรรมดาหรือขนาดใหญ่ และขนาดประมาณครึ่งของหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่หรือที่เรียกว่า หนังสือพิมพ์ขนาดเล็กหรือแท็บลอยด์ ซึ่งการกำหนดขนาดของหนังสือพิมพ์ไม่มีข้อจำกัดตายตัว ส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์ที่เพิ่งเริ่มจะพิมพ์ออกเป็นครั้งแรก การออกแบบขนาดหนังสือพิมพ์มักจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของหนังสือพิมพ์กลุ่มเป้าหมายหรือผู้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ปัจจัยเกื้อหนุนและจำกัดด้านการผลิตและการพิมพ์ ตลอดจนความสะดวกต่อการที่จะอ่าน

สำหรับหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่นั้น ปกติจะมีขนาดของหน้ากว้างประมาณ 15 นิ้ว และยาวหรือลึกประมาณ 23 นิ้ว เมื่อกางออกเต็มที่จะมีความกว้างประมาณ 30 นิ้ว และลึกประมาณ 23 นิ้ว ขนาดที่แท้จริงของหนังสือพิมพ์ขนาดนี้อาจแตกต่างกันไปบ้างขึ้นอยู่กับขนาดมาตรฐานของกระดาษที่ใช้พิมพ์ หากใช้กระดาษพิมพ์เป็นแผ่นจะมีขนาดมาตรฐานอย่างหนึ่ง ถ้าพิมพ์โดยใช้กระดาษเป็นม้วนขนาดของหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์สำเร็จแล้วมักจะไม่แตกต่างกันมากนัก เพราะขนาดมาตรฐานของกระดาษมีมาตรฐานเดียว

สำหรับหนังสือพิมพ์แท็บลอยด์นั้นส่วนใหญ่มีขนาดประมาณครึ่งหนึ่งของหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่และจะมีสัดส่วนของหน้ากระดาษไม่แน่นอนนักเพราะนอกจากจะขึ้นอยู่กับขนาดของกระดาษพิมพ์ที่ใช้เป็นแผ่นแล้วยังขึ้นอยู่กับเครื่องพิมพ์ที่ใช้พิมพ์อีกด้วย เช่น เมื่อพิมพ์หนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ด้วยเครื่องพิมพ์แบบโรตารีความยาวหรือความลึกจะคงที่ตามส่วนโค้งรอบแม่พิมพ์เมื่อแม่พิมพ์หมุนไปหนึ่งรอบก็จะเป็นจุดตัดกระดาษของหน้าหนังสือพิมพ์หนึ่งหน้าพอดี ถ้านำหนังสือพิมพ์ขนาดหน้าใหญ่มาพับครึ่งตามส่วนลึกแล้ว ความลึกของหนังสือขนาดใหญ่ก็จะกลายเป็นความกว้างของหนังสือพิมพ์แท็บลอยด์ ดังนั้นเครื่องพิมพ์แบบโรตารีซึ่งตัดกระดาษขนาดประมาณ 23 นิ้ว ก็จะได้ขนาดกระดาษของหนังสือพิมพ์แท็บลอยด์กว้าง 23 นิ้ว เมื่อพับ

ตามปกติก็จะมีขนาดหน้ากว้างเพียงประมาณ 11.5 นิ้ว หนังสือพิมพ์แท็บลอยด์ทั่วไปจะมีขนาดหน้ากว้างประมาณ 11.5 นิ้ว ยาวหรือลึกประมาณ 15 นิ้ว จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์แท็บลอยด์มีขนาดกะทัดรัด เหมาะสำหรับการที่ผู้อ่านจะกางออกอ่าน ม้วนพับ และสะดวกต่อการพกพาติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่าง ๆ

อย่างไรก็ตามการเลือกขนาดหนังสือพิมพ์มักจะเริ่มต้นและสิ้นสุดลงที่วัตถุประสงค์ของกองบรรณาธิการเสมอ แต่การตัดสินใจเลือกแบบหนึ่งแบบใดย่อมขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีการพิมพ์รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของหนังสือพิมพ์ในขณะนั้นด้วย หนังสือพิมพ์ทั้งสองรูปแบบต่างก็มีทั้งจุดเด่นจุดด้อยอยู่ในตัวเอง เช่น การพิมพ์หนังสือพิมพ์แท็บลอยด์หนึ่งฉบับตามปกติจะต้องสูญเสียเนื้อที่กระดาษตามบริเวณที่รอบ ๆ มาร์จิ้น และตามรอยพับต่าง ๆ มากกว่าการสูญเสียพื้นที่สำหรับพิมพ์เนื้อหาตามปกติ หากใช้กระดาษพิมพ์ประมาณเท่ากันพิมพ์หนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ เป็นต้น

ดังนั้นการออกแบบและจัดหน้าหนังสือพิมพ์จึงเริ่มต้นด้วยรูปแบบของหนังสือพิมพ์ ซึ่งมักจะเกิดจากการพิจารณาปัจจัยหลายอย่างผสมผสานกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคนิคการผลิตรูปพรรณสัณฐาน ข้อพิจารณาด้านบรรณาธิการและธุรกิจ เมื่อตัดสินใจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งแล้วการจัดหน้าหรือวางหน้าก็เกิดขึ้นภายในรูปแบบที่เลือกแล้วเท่านั้น

3. แบบและขนาดตัวอักษร

เนื่องจากความหลากหลายของเนื้อหาข่าวในหนังสือพิมพ์ทำให้ดูเหมือนกับว่าจะต้องมีการใช้ตัวอักษรหลายแบบเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาของข่าวแต่ละเรื่อง แต่หากมีการเลือกใช้แบบตัวอักษรเปลี่ยนแปลงเรื่อย ๆ ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาในด้านประโยชน์ใช้สอยและด้านการสื่อสารที่อาจเกิดความสับสนในการอ่านและความยุ่งยากในการติดตามข่าว เนื่องจากรูปแบบที่หลากหลายทำให้ดูซับซ้อน นอกจากนี้การไม่มีรูปแบบที่แน่นอนยังจะมีผลทำให้ผู้อ่านไม่สามารถจับภาพลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ได้ เพราะไม่สามารถมองเห็นความสม่ำเสมอในการออกแบบ ด้วยเหตุนี้ก่อนที่จะทำการออกแบบหนังสือพิมพ์จึงควรกำหนดแบบของตัวอักษรไว้ก่อน ทั้งนี้ไม่ใช่ว่าจะต้องกำหนดตัวอักษรเพียง 1 แบบเท่านั้น เพราะย่อมไม่เพียงพอต่อการนำมาใช้ได้เหมาะสม การกำหนดแบบตัวอักษรแม้จะต้องมีการใช้หลายแบบแต่ก็สามารถสร้างความสม่ำเสมอได้ด้วยการกำหนดลักษณะของการนำตัวอักษรแต่ละแบบไปใช้ด้วย เช่น ตัวอักษรแบบที่หนึ่งใช้กับตัวพิมพ์เนื้อเรื่อง และตัวอักษรแบบที่สองใช้กับตัวพิมพ์หัวข่าว เป็นต้น

นอกจากแบบตัวอักษรแล้ว ขนาดตัวอักษรก็ควรจะมีการกำหนดด้วย ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความยืดหยุ่นเช่นเดียวกัน โดยขนาดตัวอักษรที่ใช้เป็นตัวพิมพ์เนื้อเรื่องนั้นไม่ควรมีความ

เล็กกว่า 12 พอยต์ เพราะจะทำให้ยากต่อการอ่านเมื่อมีเนื้อหาของข่าวจำนวนมาก ส่วนตัวอักษรที่ใช้เป็นตัวพิมพ์หัวเรื่อง หัวรอง นั้นควรจะมีความหนาใหญ่ตั้งแต่ 18 พอยต์ เป็นต้นไป เพื่อที่จะได้สามารถเน้น หรือเรียกร้องความสนใจต่อผู้อ่านได้

4. การใช้พื้นที่

พื้นที่ว่างบนหน้ากระดาษเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งในการออกแบบจัดหน้า ซึ่งไม่ควรมองข้าม ผู้ออกแบบจัดหน้าควรเห็นความสำคัญและทำความเข้าใจว่าพื้นที่ว่างเป็นปัจจัยที่จะช่วยยึดองค์ประกอบอื่น ๆ เข้าด้วยกัน หรือเป็นส่วนที่จะแยกองค์ประกอบอื่น ๆ ออกจากกัน พื้นที่ว่างมีส่วนทั้งที่สามารถช่วยผ่อนคลายนสายตาจากการมองเนื้อหาที่มีความยาวมาก ๆ หรือทำให้ต้องเพ่งสายตามากขึ้น ขณะมององค์ประกอบอื่น ๆ บนหน้าหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้พื้นที่ว่างสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการอ่านโดยเป็นปัจจัยในการแยกคำ แบ่งวรรคตอน การเว้นบรรทัด การจัดความยาวของบรรทัด การจัดช่องว่างบริเวณพิมพ์ รวมทั้งสามารถสร้างเอกภาพ จัดลำดับ จัดจำแนกหรือการเน้นย้ำองค์ประกอบอื่น ๆ การใช้พื้นที่ว่างในการสร้างสรรค์รูปแบบและการจัดหน้าหนังสือพิมพ์เกิดขึ้นจากวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การเว้นช่องว่าง (spacing) ช่องว่างระหว่างตัวพิมพ์และระหว่างบรรทัด หากมีการเว้นช่องว่างมากเกินไปย่อมทำให้เนื้อหาข่าวสารไม่น่าสนใจและอ่านได้ยาก ตรงกันข้าม หากเว้นช่องว่างน้อยเกินไปจะทำให้ตัวหนังสือ คำ ข้อความ และบรรทัดของตัวหนังสือเบียดชิดอัดแน่นเกินไปเป็นผลให้ข่าวสารซึ่งปรากฏแก่สายตาถูกทำลายและอ่านได้ยาก ผู้อ่านส่วนมากมักจะอ่านข้ามตัวหนังสือที่เว้นช่องว่างมากหรือน้อยเกินไป เว้นแต่เนื้อหานั้นจะมีความสำคัญหรือน่าสนใจจริง ๆ เท่านั้นจึงจะทำให้ทนอ่านจนจบ

การเรียงตัวพิมพ์จำนวนมาก ๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์ ช่องว่างก็คือ บริเวณพื้นที่ระหว่างคำและระหว่างบรรทัด คำและข้อความที่เรียงชิดกันเกินไปทำให้อ่านยาก หรือคำและข้อความซึ่งห่างกันเกินไปก็ทำให้เกิดช่องว่างที่น่าเกลียดระหว่างตัวพิมพ์ หรือบรรทัดของตัวพิมพ์ซึ่งชิดกันเกินไปย่อมมีปัญหาในการอ่าน ผู้อ่านต้องพยายามแยกแยะว่าตัวพิมพ์แต่ละบรรทัดเริ่มตรงจุดใด และอาจอ่านข้ามบรรทัดเดิมอีกก็ได้ หากแต่ละบรรทัดห่างกันมากเกินไปย่อมเกิดช่องว่างมากทำให้เสียเวลาในการอ่านขณะกวาดสายตารับจากบรรทัดหนึ่งไปสู่อีกบรรทัดหนึ่ง

ปัจจุบันการเว้นช่องว่างต่าง ๆ ยังไม่มีมาตรฐานและกฎเกณฑ์แน่นอนหรือเป็นข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์ เพราะการเว้นช่องว่างแทบทุกกรณีจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ อีกด้วยการเว้นช่องว่างอย่างเหมาะสมแล้วแต่กรณีจึงเป็นสิ่งพึงยึดถือในที่สุด

4.2 พื้นที่ขอบขาว หรือมารจิน ได้แก่ พื้นที่ว่างบริเวณรอบเนื้อที่พิมพ์ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สามารถทำให้เกิดความน่าสนใจและการสื่อสารมีประสิทธิภาพ มารจินริมกระดาษทำหน้าที่เสมือนกรอบของหน้าหนังสือพิมพ์ ถ้ามารจินริมกระดาษแคบเกินไป หน้าพิมพ์ก็จะมองดูหนาทึบ ทำให้ยากต่อการอ่าน หากช่องว่างริมกระดาษเป็นกรอบกว้างก็จะดูว่าหน้ากระดาษมีกรอบอันแข็งแรงแน่นหนาช่วยให้หน้าพิมพ์มีเอกภาพยิ่งขึ้น ช่วยรักษารูปลักษณ์ของการจัดหน้าเข้าด้วยกัน ทำให้หน้าหนังสือพิมพ์ดูน่าอ่านมากขึ้น การอ่านก็สะดวกมากขึ้น ช่วยให้ผู้อ่านกวาดสายตาจากบรรทัดหนึ่งไปยังอีกบรรทัดหนึ่งได้ง่ายและแน่นอนยิ่งขึ้น

4.3 พื้นที่ว่างระหว่างคอลัมน์ หนังสือพิมพ์ทุกฉบับจำเป็นต้องจัดพื้นที่แต่ละหน้าออกเป็นคอลัมน์ นอกจากจะด้วยเหตุผลการผลิตและด้านธุรกิจแล้ว การจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นคอลัมน์ก็เพื่อให้การจัดหน้าหนังสือพิมพ์มีความหลากหลายมีชีวิตชีวา สะดุดสายตาและความสนใจของผู้อ่าน และช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้สะดวกในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ปกติหนังสือพิมพ์ทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กอาจจะจัดแบ่งพื้นที่แต่ละหน้าออกเป็นคอลัมน์ก็ได้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั่นเอง หนังสือพิมพ์ได้พัฒนาวิธีการจัดแบ่งคอลัมน์ตลอดมา ปัจจุบันหนังสือพิมพ์อาจจัดแบ่งคอลัมน์ในแต่ละหน้าได้ถึง 12 คอลัมน์ เนื่องจากหน้าหนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ หรือหนังสือพิมพ์แท็บลอยด์มักจะมีขนาดของหน้าเท่า ๆ กันตามประเภทของหนังสือพิมพ์ ยิ่งจัดแบ่งให้จำนวนคอลัมน์ในแต่ละหน้ามีน้อย เช่น 2 คอลัมน์ 4-6 คอลัมน์ ย่อมจะเสียเนื้อที่ระหว่างคอลัมน์น้อยลง และถ้าจำนวนคอลัมน์ถูกจัดแบ่งแต่ละหน้ามีมาก การใช้พื้นที่ว่างระหว่างคอลัมน์ก็จำเป็นต้องมากตามไปด้วย ทั้งนี้ไม่จำเป็นว่าคอลัมน์จะถูกจัดแบ่งโดยใช้พื้นที่ว่าง หรือโดยใช้เส้นกั้นย่อมมีความจำเป็นต้องแบ่งแยกคอลัมน์อย่างไม้อาจหลีกเลี่ยงได้

5. การใช้ตัวพิมพ์

ตัวพิมพ์เป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ เพราะตัวพิมพ์เป็นพาหนะที่จะนำข่าวสารสู่ผู้อ่าน การใช้ตัวพิมพ์ทั้งตัวพิมพ์เนื้อเรื่อง หรือตัวพิมพ์ขนาดใหญ่ หรือตัวที่แตกต่างสำหรับข่าว หรือหัวเรื่องต่าง ๆ ให้ได้ขนาดที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์จึงมีความสำคัญ การเลือกตัวพิมพ์ที่มีความสวยงามในทัศนะของผู้เลือก แต่นำมาใช้ผิดที่ผิดวัตถุประสงค์ก็ยังไม่นับว่าเป็นความสำเร็จของการออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์

การใช้ตัวพิมพ์สำหรับหนังสือพิมพ์ยังไม่มีสูตรสำเร็จแน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่สำคัญดังนี้

5.1 ตัวพิมพ์เนื้อเรื่อง (body type, text type หรือ book type) ในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง ๆ มีตัวพิมพ์เนื้อเรื่องเป็นส่วนประกอบที่มีปริมาณมากที่สุด และเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะตัวพิมพ์ประเภทนี้ทั้งหมดล้วนทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสารของหนังสือพิมพ์โดยตรง โดยความสำคัญของตัวพิมพ์เนื้อเรื่องเกิดจากปัจจัยสำคัญอย่างน้อย 2 ประการคือ ความจำเป็นที่ต้องอ่านง่ายเพื่อจะได้แข่งกับสื่อประเภทอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยุโทรทัศน์กับความชัดเจนในการอ่าน เนื่องจากจำนวนผู้อ่านหนังสือพิมพ์โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นและผู้อ่านประเภทสูงอายุและแม่แต่เด็ก ๆ ย่อมต้องการอ่านตัวพิมพ์ที่มีขนาดใหญ่และชัดเจน การเลือกตัวพิมพ์เนื้อเรื่องจึงนับเป็นขั้นแรกที่สำคัญของการออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์ ตัวพิมพ์เนื้อเรื่องที่ดีจะต้องไม่มีอุปสรรคต่อการอ่านเนื้อหาหนังสือพิมพ์

การเลือกใช้ตัวพิมพ์เนื้อเรื่องเพื่อให้อ่านง่ายไปพร้อม ๆ กับการประหยัดเนื้อที่ที่นักออกแบบต้องพิจารณาอย่างน้อย 4 ประการ ได้แก่ ขนาด รูปแบบตัวพิมพ์ การพิมพ์ และการจัดเรียงตัวพิมพ์

5.1.1 ขนาดตัวพิมพ์ (size) ตัวพิมพ์มีมากมายหลายขนาดให้เลือกใช้สำหรับหนังสือพิมพ์นั้น การเลือกใช้ตัวพิมพ์ขนาดไม่เหมาะสม เช่น ใช้ตัวพิมพ์ขนาดเล็กเกินไป ก็จะทำให้ยากต่อการอ่าน หากใช้ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่เกินไปก็อาจไม่สามารถเรียงความข้อความลงในเนื้อหาที่กำหนดได้ทั้งหมด หากพิจารณาด้านประสิทธิภาพการอ่านการใช้ตัวพิมพ์ขนาดเล็กแม้จะประหยัดเนื้อที่กระดาษ หรือเรียงข้อความในเนื้อที่ที่กำหนดให้ได้ทั้งหมด แต่ก็อ่านยาก หากข้อความส่วนนั้นไม่น่าสนใจหรือไม่แสดงความสำคัญจริง ๆ แล้วผู้อ่านส่วนมากก็มักจะอ่านข้าม และหากใช้ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่เกินไป นอกจากจะต้องเสียเนื้อที่ เสียเวลาเพื่อเรียงข้อความทั้งหมดแล้วการอ่านก็จะใช้เวลานานกว่าจะอ่านจบอีกด้วย

ขณะนี้ยังไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนสำหรับการเลือกตัวพิมพ์ขนาดต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้สำหรับสายตาธรรมดา ตัวพิมพ์เล็กที่สุด (optimum type size) สำหรับใช้กับหนังสือพิมพ์ที่ผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างต่อเนื่องได้แก่ ตัวพิมพ์ขนาดระหว่าง 8 พอยต์ 9 พอยต์ 12 พอยต์ 14 พอยต์ ตัวพิมพ์ขนาดเกินกว่า 14 พอยต์ ถือว่าเป็นตัวพิมพ์ขนาดใหญ่ทั้งนี้ยังอยู่ที่ขนาดลำตัวหลัก (x-height) และระดับของพื้นที่ว่างระหว่างบรรทัดอีกด้วย เนื่องจากวิธีการอ่านหนังสือตามปกติของคนเรา ทำให้เนื้อหาข้อความซึ่งใช้ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่หรือเล็กกว่าขนาดดังกล่าวจะอ่านได้ยาก อย่างไรก็ตามประสิทธิภาพการอ่านไม่ว่าจะอยู่ที่ขนาดของตัวพิมพ์เพียงอย่างเดียวแต่ยังอยู่ที่ปัจจัยอื่น ๆ อีกเช่น รูปแบบตัวพิมพ์ สกุลตัวพิมพ์ (family) การผลิตและการเรียงตัวพิมพ์ เป็นต้น

5.1.2 รูปแบบตัวพิมพ์ (style) รูปแบบตัวพิมพ์เป็นข้อพิจารณาอีกอย่างหนึ่งในการเลือกใช้ตัวพิมพ์สำหรับการทำหนังสือพิมพ์ การเลือกตัวพิมพ์ที่มีรูปแบบและขนาดเหมาะสมจะช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นและแยกแยะได้ในเบื้องต้นว่า ส่วนใดเป็นหัวเรื่องหรือหัวข่าว ส่วนใดเป็นเนื้อเรื่อง และการเลือกรูปแบบตัวพิมพ์อย่างเหมาะสมจะช่วยให้ส่งเสริมหนังสือพิมพ์มีลักษณะเป็นเอกภาพ มีความกลมกลืน เสริมสร้างและรักษาเอกลักษณ์ให้หนังสือพิมพ์ได้เป็นอย่างดี ตรงกันข้ามหากเลือกรูปแบบตัวพิมพ์ไม่เหมาะสมก็จะเป็นการทำลายความสนใจและบั่นทอนประสิทธิภาพการอ่านของผู้อ่านให้ลดน้อยลง

รูปแบบตัวพิมพ์เกิดจากรูปแบบลักษณะของตัวพิมพ์ในสกุลหนึ่ง ๆ ส่วนมากประกอบด้วยตัวพิมพ์รูปแบบธรรมดา แบบหนา แบบบาง แบบเอน แบบหนาเอน นอกจากนั้น รูปแบบตัวพิมพ์ยังรวมถึงลักษณะตัวพิมพ์มีเส้นหนาเส้นบางด้วย ตัวพิมพ์ขนาดเดียวกันแต่ขนาดเส้นต่างกัน เช่น ตัวพิมพ์ลักษณะแคบ (condensed) หรือตัวกว้าง (expanded) ตัวเอน (italics) และตัวพิมพ์ลักษณะอื่น ๆ

การเลือกใช้ตัวพิมพ์รูปแบบต่าง ๆ นักออกแบบจะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพการอ่านเป็นหลัก เช่น ตัวพิมพ์ลักษณะแคบ และตัวพิมพ์เส้นบางเกินไปย่อมไม่เหมาะสมกับการใช้พิมพ์เนื้อหาแม้จะประหยัดเนื้อที่การพิมพ์เพราะทำให้อ่านยาก ตัวพิมพ์แบบกว้างมักจะไม่นำมาใช้เรียงพิมพ์เนื้อหาธรรมดาเพราะจะทำให้เปลืองเนื้อที่ ส่วนมากจะใช้พิมพ์หัวเรื่องหัวข่าว แต่ก็ควรจำกัดอยู่ในสกุลเดียวกัน ส่วนตัวพิมพ์ลักษณะแคบก็มีที่จะใช้จำกัดส่วนมากนำมาใช้กับข้อความที่ต้องการเรียกความสนใจเป็นพิเศษ สำหรับตัวพิมพ์เอนนั้นปกติเป็นตัวพิมพ์มีเส้นบางและมีลักษณะแคบ จึงไม่เหมาะสมที่นำมาใช้เรียงพิมพ์เนื้อหาขนาดยาว ๆ เพราะทำให้อ่านยาก ส่วนใหญ่จะนำมาใช้กับการเรียงพิมพ์ภาษาต่างประเทศชื่อหนังสือหรือนิตยสาร คำบรรยายภาพ ชื่อผู้เขียนหรือผู้แต่ง ข้อความพิเศษเรียงพิมพ์ต้นฉบับสั้น ตลอดจนเรียงเนื้อหาในล้อมกรอบ อย่างไรก็ตามหากต้องการใช้ตัวพิมพ์เอนควรเลือกใช้ตัวพิมพ์เอนเส้นหนาและขนาดพอยต์ค่อนข้างมาก และไม่ควรรใช้ตัวพิมพ์เอนกับเทคนิคการล้อมกรอบแบบตัวพิมพ์เจาะขาว (reverse blocks) เว้นแต่จะใช้ตัวพิมพ์เอนขนาดตั้งแต่ 18 พอยต์ หรือมากกว่านั้น

5.1.3 วิธีการพิมพ์ (reproduction) วิธีการพิมพ์มีผลกระทบต่อการอ่านง่ายหรืออ่านยากของตัวพิมพ์ ทั้งนี้ตัวพิมพ์ที่นำมาใช้พิมพ์ควรให้สอดคล้องกับปัจจัยด้านเทคนิคการพิมพ์ที่จะใช้ เช่น ตัวพิมพ์ชนิดหนึ่งเมื่อเลือกและนำมาพิมพ์โดยระบบการพิมพ์แบบพื้นฐนธรรมดา ย่อมจะได้ผลงานพิมพ์ที่ชัดเจนอ่านง่าย เพราะเทคนิคและส่วนประกอบของการพิมพ์

แบบนี้เชื้ออำนวยให้ได้ผลงานพิมพ์ดังกล่าวโดยไม่ยากนัก แต่ตัวพิมพ์ชนิดเดียวกันนั้นหากนำมาใช้กับเครื่องพิมพ์แบบโรตารีอาจจะให้ผลงานพิมพ์ที่ไม่ชัดเจนก็ได้ เพราะระบบการพิมพ์แบบนี้จะแตกต่างกับแบบระบบพื้นฐนธรรมดาทั้งด้านวิธีจัดหน้า ความเร็วในการพิมพ์ ชนิดของกระดาษ และหมึกพิมพ์ เป็นต้น

5.1.4 การจัดเรียงพิมพ์ (typesetting) การจัดเรียงตัวพิมพ์อาจมีผลต่อการอ่านได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว หนังสือพิมพ์ส่วนมากจัดแบ่งเนื้อที่ของหน้าหนังสือพิมพ์ออกตามแนวตั้ง การจัดเรียงตัวพิมพ์ลงเต็มตามเนื้อที่คอลัมน์ก็จะมีผลยาว การอ่านอาจจะช้าและอ่านยาก ผู้อ่านก็จะเบื่อที่จะอ่านได้ง่าย บางครั้งอาจจะหลงตำแหน่งบรรทัดเมื่อกวาดสายตาจากบรรทัดหนึ่งไปยังอีกบรรทัดหนึ่งขณะอ่านเท่ากับบั่นทอนการอ่านและหยุดอ่านในที่สุด ตรงกันข้ามหากตัวพิมพ์ถูกเรียงในคอลัมน์แคบเกินไปอาจทำให้ผู้อ่านจากซ้ายไปขวาต้องกวาดสายตากลับไปกลับมาอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดการเหน็ดเหนื่อยอันเป็นเหตุให้อ่านช้าลง นอกจากนั้นตัวพิมพ์ที่เรียงบรรทัดสั้นจนเกินไปจำเป็นต้องจัดแยกคำบางคำที่ควรอยู่บรรทัดเดียวกันออกไปอีกบรรทัดหนึ่งบ่อย ๆ โดยไม่สมควร

การเรียงตัวพิมพ์ให้มีขนาดความยาวบรรทัดที่เหมาะสมนั้นอาจทำได้โดยอาศัยหลักการประมาณว่าขนาดความยาวบรรทัดที่เหมาะสม หรือความกว้างคอลัมน์ ย่อมกำหนดขึ้นโดยขนาดของตัวพิมพ์กับรูปแบบตัวพิมพ์ที่ใช้ ดังนั้น ตัวพิมพ์ขนาดเล็กจะเหมาะสมกับคอลัมน์แคบ ส่วนตัวพิมพ์ขนาดใหญ่ย่อมเหมาะสมกับคอลัมน์กว้าง อีกวิธีหนึ่งคือการกำหนดให้บรรทัดมีความยาวเป็นไพก้าเท่ากับ 2 เท่า ของจำนวนพอยต์ของตัวพิมพ์ที่เลือกใช้ เช่น ตัวพิมพ์ที่ใช้มีขนาด 2 พอยต์ ก็ควรให้บรรทัดยาวประมาณ 24 ไพก้าหรือตัวพิมพ์ขนาด 14 พอยต์ บรรทัดควรมีความยาวประมาณ 28 ไพก้า เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าตัวพิมพ์ที่ใช้มีขนาดเล็กเท่าไร ยิ่งต้องเรียงด้วยบรรทัดที่สั้นมากขึ้นเท่านั้นและยิ่งตัวพิมพ์มีขนาดเพิ่มขึ้น บรรทัดที่เรียงก็ควรให้ยาวมากขึ้นด้วย ดังนั้นความยาวของบรรทัดหรือความกว้างของคอลัมน์ที่เหมาะสมควรมีความสัมพันธ์กับขนาดและรูปแบบของตัวพิมพ์ที่ใช้ด้วยทุกครั้ง หากให้ขนาดหรือความยาวบรรทัดไม่เหมาะสมกับขนาดตัวพิมพ์แล้ว จะทำให้ตัวพิมพ์เนื้อหาขาดความน่าสนใจและเป็นอุปสรรคต่อการอ่านง่ายและความสบายของสายตาในการอ่าน

นอกจากการจัดเรียงตัวพิมพ์ให้บรรทัดเสมอกัน (justified) เพิ่มความกว้างของคอลัมน์ซึ่งกำหนดไว้ตามปกติแล้ว การเรียงตัวพิมพ์ภายในคอลัมน์ปกติ โดยจัดเรียงให้แต่ละบรรทัดมีความยาวไม่เท่าหรือไม่เสมอกัน (unjustified) เป็นลักษณะของรูปแบบการเรียง

ตัวพิมพ์ในนิตยสาร นอกจากจะมีผลต่อความสะดวกในการอ่านแล้ว ยังจะช่วยให้เนื้อหาส่วนนั้นเด่นสะดุดสายตาผู้อ่าน และน่าสนใจได้ด้วยเหมือนกัน ซึ่งนักออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์อาจนำรูปแบบดังกล่าวมาใช้เป็นครั้งคราวดังต่อไปนี้

1) เรียงชิดซ้ายจัดเสมอซ้าย (ragged right or english line-fall) เป็นลักษณะการจัดบรรทัดตัวพิมพ์ให้เสมอกันเฉพาะหัวบรรทัดด้านซ้ายมือเท่านั้นเหมือนการพิมพ์ดีด

2) เรียงชิดขวาจัดเสมอขวา (ragged left) เป็นลักษณะการจัดเรียงบรรทัดรูปแบบตรงข้ามกับการเรียงชิดซ้ายคือ จัดเรียงให้ปลายบรรทัดด้านขวาเสมอกัน ส่วนด้านหัวบรรทัดจะไม่เสมอกันจึงเกิดช่องว่างเว้าแหว่งมากบ้างเล็กบ้างตามบริเวณหัวบรรทัดด้านซ้ายมือ

การจัดบรรทัดตัวพิมพ์ทั้งแบบให้บรรทัดเท่ากันและแบบบรรทัดไม่เท่ากันก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย เช่น ข้อดีของบรรทัดเท่ากันคือเกิดความชัดเจนของเนื้อที่ระหว่างคอลัมน์แต่บางครั้งจัดยากไม่สะดวกต่อการจัดพิมพ์ในบางระบบเพื่อให้บรรทัดเท่ากันจึงอาจต้องจัดแยกคำบางคำไว้คนละบรรทัดซึ่งอาจจะไม่พอดีเสมอไป ส่วนการจัดแบบบรรทัดไม่เสมอกันมีข้อดีคือ อาจใช้เนื้อที่จัดไม่มากนัก จัดง่ายและสะดวกต่อการจัดหน้าพิมพ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิมพ์ระบบตัวพิมพ์หมุนแบบแทนนอน แต่ไม่ประหยัดเนื้อที่และบางครั้งไม่สะดวกต่อการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดแบบเสมอขวา

5.1.5 การใช้ตัวพิมพ์ผสมรูปแบบ (mix type styles) หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยเนื้อหามากมายหลายประเภทและเนื้อหาแต่ละประเภทยังสามารถให้ความหมายและอารมณ์ต่าง ๆ อารมณ์และความรู้สึกจะเกิดจากความหมายของเนื้อหาโดยตรงแล้วส่วนหนึ่งยังเกิดจากตัวพิมพ์ที่ใช้เพื่อเน้นย้ำ หรือสร้างความแตกต่างให้เนื้อหาด้วย จะเห็นว่าหนังสือพิมพ์ไม่สามารถจะเลือกใช้ตัวพิมพ์อย่างกลมกลืนกันได้ตลอดทั้งฉบับเหมือนสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ เช่น หนังสือเล่ม และนิตยสาร เป็นต้น การเลือกใช้ตัวพิมพ์สำหรับหนังสือพิมพ์จึงมีความยืดหยุ่นสูงมากเพราะหนังสือพิมพ์สามารถจะใช้ตัวพิมพ์ที่หลากหลายทั้งขนาดและรูปแบบ การเลือกใช้ตัวพิมพ์เนื้อหาควรคำนึงถึงการอ่านง่ายและความสะดวกในการผลิตเป็นหลัก เมื่อจำเป็นต้องใช้ตัวพิมพ์หลายรูปแบบผสมกันเพื่อเน้นหรือสร้างความแตกต่างภายในเนื้อเรื่องเดียวกัน

5.2 ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่หรือตัวตกแต่ง ได้แก่ ตัวพิมพ์ขนาดตั้งแต่ 16 พอยต์ขึ้นไป ส่วนมากใช้พิมพ์หัวข้อหัวเรื่อง และข้อความที่ต้องการความเด่นต่าง ๆ

5.2.1 หัวข่าว การเลือกใช้ตัวพิมพ์หัวข่าวขนาดใหญ่เท่าใดก็ตาม ส่วนมากถูกกำหนดโดยเงื่อนไขทางภาระหน้าที่ทั่วไปของหัวข่าวหรือหัวเรื่อง ดังนี้

- 1) ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นแทนการเปิดวิทยุโทรทัศน์หรือเปิดอ่านนิตยสารโดยการใช้อักษรขนาดใหญ่มาเป็นส่วนประกอบการจัดหน้าหนังสือพิมพ์เพื่อให้ความน่าสนใจ
- 2) เป็นสัญญาณเตือนเพื่อให้ผู้อ่านรู้ว่าเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไรมีระดับความสำคัญเพียงใด
- 3) โน้มน้าวใจให้ผู้อ่านข่าวทุกข่าวอ่านเรื่องทุกอย่างมากที่สุด ด้วยการใช้อักษรขนาดต่าง ๆ แยกจำแนกระดับความสำคัญของข่าวเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้อ่านในการที่จะอ่านตามลำดับ
- 4) หน้าที่ยายหนังสือพิมพ์ เนื้อหาหัวข่าวมักมีลักษณะรูปให้สั้นและให้ความหมายมากที่สุดเพื่อจะให้สายตาซึ่งเร่งรีบสามารถอ่านเข้าใจเรื่อง ผู้เขียนหัวข่าวจึงต้องเขียนให้เข้าจุดสนใจของเรื่องและผู้จัดหน้าต้องเลือกใช้ตัวพิมพ์ขนาดที่จะทำให้หัวข่าวนั้นสามารถมองเห็นได้ง่ายที่สุด
- 5) สร้างเอกลักษณ์ให้กับหนังสือพิมพ์ถือเป็นหน้าที่ประการสุดท้ายของหัวข่าวทันทีที่มองเห็นรูปร่างหน้าตาของตัวพิมพ์หัวข่าวย่อมจะรู้ดีว่าเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับใดแม้ไม่ใช่เป็นการจดจำได้เพียงรูปร่างลักษณะของหนังสือบางตัวแต่ก็ไม่ใช่เป็นการจำลักษณะโดยรวมของตัวหนังสือเหล่านั้นทั้งหมด ดังนั้นหัวข่าวก็จะสร้างบุคลิกภาพของตัวเองขึ้นมาไม่ว่าหนังสือพิมพ์จะปะบอกรูปบุคลิกลักษณะใดก็ตามแต่หัวข่าวจะต้องแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพของหนังสือพิมพ์

5.2.2 หัวรอง เป็นชื่อทั่วไปใช้เรียกหัวเรื่องหรือหัวข่าวซึ่งใช้ตัวพิมพ์ขนาดเล็กกว่าตัวพิมพ์หัวข่าวธรรมดาแต่มีขนาดใหญ่กว่าตัวพิมพ์เนื้อเรื่องซึ่งวางแทรกอยู่ระหว่างตัวพิมพ์เนื้อเรื่อง หัวรองมีหน้าที่แบ่งแยกเนื้อหาขนาดยาวและมีหลายประเด็นแทรกหัวรองระหว่างประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสะดวกขึ้นและช่วยให้มีโอกาสพักผ่อนสายตาขณะอ่านเนื้อหาที่มีความยาวมาก ๆ หัวรองสำหรับข่าวมักวางไว้ตรงกลางคอลัมน์ (crossheads หรือ centered) หรือชิดด้านซ้ายของคอลัมน์ข่าว (flush-left หรือ sideheads) ก็ได้ ส่วนหัวเรื่องรองของเนื้อหาประเภทอื่นนอกจากข่าวควรวางให้ใกล้หัวเรื่องหลักให้มากที่สุด

5.2.3 หัวข่าวต่อ ได้แก่ ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่ใช้แสดงความต่อเนื่องเรื่องและข่าวของหนังสือพิมพ์จากหน้าหนึ่งไปอีกหน้าหนึ่งสำหรับหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวยาว ๆ และไม่สามารถจบข่าวในหน้าที่เสนอข่าวนั้น และเพื่อเป็นการประหยัดเวลาและเนื้อที่ หัวข่าวต่อจึงถูกดัดแปลงและย่อจนเหลือเพียงตัวเลขหรือวลีสั้น ๆ ใช้สัญญาณการต่อข่าวหนึ่ง ๆ เท่านั้น

6. การจัดลำดับเนื้อหา

หนังสือพิมพ์ทุกฉบับควรจะต้องมีความชัดเจนในการจัดลำดับตามความสำคัญของเนื้อหาทุกประเภท ทั้งเนื้อหาข่าว วิจารณ์ การอธิบาย ความสนุกสนานบันเทิงและมีทัศนคติที่ดีในการบริการเนื้อหาแก่มวลชนผู้อ่าน หนังสือพิมพ์ทุกฉบับจึงควรออกแบบให้มีระบบที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ในการนำเสนอเนื้อหาหลากหลายโดยการจัดลำดับทั้ง ข่าว และความคิดเห็น ซึ่งระบบการจัดลำดับเนื้อหาซึ่งสามารถเข้าใจกันได้เป็นสากลมีวิธีการดังนี้

6.1 หน้าขวามือ (1, 3, 5, 7,...) ถือเป็นตำแหน่งหน้าหนังสือพิมพ์ที่สำคัญเพราะผู้อ่านจะเห็นก่อนหน้าอื่น ๆ แต่ละหน้าหนังสือพิมพ์ควรจัดให้เป็นหน่วยที่มีความพอเพียงภายในหน้านั้น ๆ ในการเสนอเนื้อหาที่จัดแบ่งออกเป็นหน่วยของเนื้อหาซึ่งเรียกว่า “เรื่อง” (stories) หรือ “คอลัมน์” ต่าง ๆ สำหรับเรื่องหรือเนื้อหาที่จัดเสนอ ส่วนหน้าในก็เสนอเนื้อหาที่ไม่ต้องการความรีบด่วนมากนัก แต่ไม่ว่าระบบการจัดจำแนกเนื้อหาออกเป็นเรื่องย่อยลักษณะใด จะต้องสามารถให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจน

6.2 เนื้อหาและเนื้อเรื่องซึ่งผู้อ่านคาดหวังว่าจะมีเป็นประจำ เช่น สารบัญข่าว บทบรรณาธิการ รายงานอากาศ รายงานวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ราคาหุ้น รายงานการกีฬาประจำวัน หรือการ์ตูนล้อเลียน เป็นต้น ควรจัดวางไว้ในตำแหน่งประจำซึ่งผู้อ่านคาดหวังและจะต้องเปิดพบได้ทันที ส่วนข่าวต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในแต่ละวัน เช่น ข่าวการเมือง อาชญากรรม การศึกษา เศรษฐกิจ กีฬา เป็นต้น ควรจัดให้อยู่ในตำแหน่งใกล้เคียงกับตำแหน่งของข่าวนั้นในหนังสือพิมพ์ทุกวัน แม้ว่าขนาดของเนื้อหาที่ข่าวจะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอก็ตาม และสำหรับเรื่องหรือคอลัมน์ประจำควรมีชื่อคอลัมน์หรือโลโก้บ่งบอกอย่างชัดเจน

6.3 การจัดเนื้อหาเดียวกันแยกเป็นสัดส่วน หากต้องเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในแต่ละวันปริมาณมากพอแทนการจัดเนื้อหาประเภทเดียวเป็นแผนกย่อยหรือเซกชัน (sub-division หรือ section) ไว้ภายในหน้าเดียวกัน เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับต่างประเทศจัดในหน้า 2 เศรษฐกิจ หน้า 7 กีฬา หน้า 12 เป็นต้น อาจจัดแยกออกเป็นส่วนต่างหากหรือเมื่อมีข่าวใหญ่ที่ต้องการเนื้อหาที่มากกว่าปกติ การแยกเนื้อหาออกเป็นส่วนนอกจากจะช่วยให้การจัดหน้าและการผลิตสะดวกแล้ว โดยเฉพาะการต่อข่าวจากหน้าหนึ่งไปอีกหน้าหนึ่งแล้ว ยังช่วยให้ผู้อ่านแต่ละกลุ่มสามารถอ่านเนื้อหาตามความสนใจของตนพร้อม ๆ กันได้ โดยเฉพาะผู้อ่านในครอบครัวเดียวกัน เช่น พ่ออ่านข่าวทั่วไป แม่อ่านข่าวบันเทิง และลูกอ่านข่าวกีฬา เป็นต้น

7. เนื้อที่โฆษณา

การโฆษณาสินค้าและภาพลักษณ์ขององค์กรทางหน้าหนังสือพิมพ์แม้จะเป็นการสื่อสารรูปแบบหนึ่งที่ดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน เป็นแหล่งรายได้หลักและมีอิทธิพลต่อการออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โฆษณาขนาดใหญ่ (display advertising) ปกติมักมีภาพและหรือตัวอักษรขนาดใหญ่เป็นส่วนประกอบของชิ้นโฆษณา เนื่องจากการจัดชิ้นโฆษณาลงในบริเวณพื้นที่หน้าหนังสือพิมพ์มักดำเนินการและอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายโฆษณาหรือฝ่ายจัดการฝ่ายเดียว โดยไม่มีการประสานงานปรึกษาร่วมกับฝ่ายบรรณาธิการล่วงหน้า หากโฆษณาดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของหน้าหนังสือพิมพ์ที่มีส่วนที่เหลือเป็นเนื้อหาข่าวสารแล้ว โฆษณาขนาดใหญ่อาจสร้างผลกระทบทางสายตาแก่ผู้อ่าน ซึ่งนับว่าการจัดเนื้อที่โฆษณาเป็นปัญหาสำคัญมากของผู้ออกแบบจัดหน้า

ปกติโฆษณาสินค้าทั้งโฆษณาย่อยและโฆษณาขนาดใหญ่ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์ในหลายด้านคือ ปริมาณเนื้อหาโฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์แต่ละหน้าอาจมีปริมาณโฆษณาที่ต้องใช้เนื้อที่มากน้อยต่างกัน โฆษณาเมื่อเทียบกับข่าวอาจมีสัดส่วน 70:30 60:40 50:50 40:60 30:70 หรือ 20:80 แล้วแต่นโยบายหนังสือพิมพ์นั้น ๆ รูปร่างลักษณะของภาพประกอบโฆษณาและตำแหน่งของโฆษณา

8. รูปแบบการจัดหน้า

รูปแบบของหน้าหนังสือพิมพ์เกิดจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบจัดหน้าที่ได้รับมอบหมายในการนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาจัดสรรเพื่อสนองวัตถุประสงค์ของการออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์ให้มากที่สุด เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสินค้าที่ต้องแข่งขันกับสินค้าประเภทเดียวกัน คือหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ โดยต้องทำงานแข่งกับเวลาเพื่อให้สินค้าหรือข่าวสารถึงมือผู้อ่านได้เร็วที่สุด การทำงานภายใต้ความกดดันของเวลานั้นเอง หนังสือพิมพ์ต้องรีบออกแบบจัดหน้าเพราะมีเวลาไม่มากนักที่จะสร้างสรรค์รูปแบบให้หน้าตาหนังสือพิมพ์น่าสนใจได้ทุกวัน ผู้ออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจึงจำเป็นต้องทำการสร้างสรรค์รูปแบบที่เป็นลักษณะเฉพาะไว้ล่วงหน้าหลาย ๆ แบบเพื่อนำมาหมุนเวียนใช้อย่างหลากหลายได้ทุกวัน สำหรับรูปแบบการจัดหน้ามีหน้าตาอย่างไรบ้างนั้นดังที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว

9. ผู้อ่าน

หนังสือพิมพ์ทุกฉบับจัดพิมพ์ขึ้นมาเพื่อผู้อ่านและกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าซึ่งกลุ่มผู้อ่านที่มีคุณลักษณะเฉพาะบางประการที่ชัดเจนและมีจำนวนค่อนข้างแน่นอน เนื้อหาซึ่งบรรจุอยู่ภายในฉบับหนังสือพิมพ์ ตลอดจนรูปแบบการจัดหน้าจะสามารถทำให้อ่านคล่องกับ

ความต้องการ รสนิยมหรือทัศนคติของผู้อ่านได้ง่าย ส่วนผู้อ่านกลุ่มทั่วไป ได้แก่ มวลชน เป็นผู้อ่านที่มักจะไม่สามารถกำหนดจำนวนและคุณสมบัติที่ชัดเจนแน่นอนตายตัวลงไปได้ ดังนั้นเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ประเภทนี้จึงลักษณะหลากหลายในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สามารถสนองความต้องการเนื้อหาของผู้อ่านได้ทุกกลุ่มทุกประเภท การออกแบบหนังสือพิมพ์ประเภทนี้จึงต้องพิถีพิถันมากกว่าหนังสือพิมพ์สำหรับผู้อ่านประเภทแรกคือ จะต้องออกแบบให้เหมาะสมกับผู้อ่านทุกกลุ่มซึ่งไม่อาจกำหนดตัวตนและระบุคุณสมบัติได้แน่นอน หนังสือพิมพ์ประเภทนี้จึงต้องมีลักษณะที่ทำให้ “เด็กก็อ่านได้ ผู้ใหญ่ก็อ่านดี” จะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้อ่านก็เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์เนื้อหาและรูปแบบของหน้าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ

วิธีการจัดทำอาร์ตเวิร์กหนังสือพิมพ์

เมื่อพิจารณาความหมายอย่างแคบและเฉพาะเจาะจง การจัดทำอาร์ตเวิร์กหนังสือพิมพ์เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งก่อนการจัดทำแม่พิมพ์ สำหรับการพิมพ์หนังสือพิมพ์ด้วยกระบวนการพิมพ์พื้นราบหากจะพิจารณาความหมายอย่างกว้างแล้ว การจัดทำอาร์ตเวิร์กเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ด้วยระบบการพิมพ์พื้นราบด้วยเช่นเดียวกัน เพราะการทำอาร์ตเวิร์กคือ การทำงานศิลป์ ซึ่งผู้จัดทำจะวางองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งด้านเนื้อหาและด้านการพิมพ์ ลงในพื้นที่ของกระดาษกริดตามแผนของการใช้ความคิดออกแบบสร้างสรรค์ซึ่งกำหนดไว้ ล่วงหน้าแล้ว ทั้งกระบวนการพิมพ์พื้นราบและพื้นราบ จะแตกต่างกันอยู่บ้างก็เฉพาะด้านเทคนิคของการเตรียมแม่พิมพ์สำหรับจะพิมพ์เท่านั้น ซึ่งการทำอาร์ตเวิร์กสำหรับหนังสือพิมพ์ที่ใช้ระบบการพิมพ์พื้นราบจะดำเนินตามขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. ขั้นตอนการทำเลย์เอาต์ เมื่อบุคลากรฝ่ายบรรณาธิการได้รับเนื้อหาสำหรับจะพิมพ์แต่ละหน้าครบถ้วนแล้ว ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะทำการร่างเลย์เอาต์หยาบ โดยกำหนดขนาดของตัวพิมพ์ทั้งหัวข่าว หัวเรื่อง เนื้อหาอื่น ๆ กำหนดเนื้อที่สำหรับภาพ ตลอดจนกำหนดการใช้เนื้อที่สำหรับองค์ประกอบทางการพิมพ์อื่น ๆ ลงบนแผ่นกริด เมื่อต้นฉบับเนื้อหาซึ่งเป็นตัวอักษรผ่านการเรียงพิมพ์ด้วยแสง และทำการตรวจจปฐุฟแก้ไขคำผิดเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายพิมพ์ก็จะทำการถ่ายองค์ประกอบทางการพิมพ์ทั้งหมดลงบนกระดาษซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษที่สามารถรับและทำให้ภาพและตัวพิมพ์มีสีดำจัด หรือถ่ายลงบนฟิล์มสำหรับทำอาร์ตเวิร์กในขั้นตอนต่อไป ดังภาพที่ 7.23

ภาพที่ 7.23 ตัวอย่างการทำเลย์เอาต์หนังสือพิมพ์คอมพิวเตอร์เล็ก
ทีมา (เนชั่นกรุ๊ป, 2546)

2. ขั้นตอนการทำอาร์ตเวิร์ก เป็นขั้นตอนที่จัดทำโดยช่างศิลป์ โดยช่างศิลป์ผู้รับผิดชอบจะนำกระดาษหรือฟิล์มต้นฉบับทั้งที่เป็นตัวอักษรพิมพ์ ภาพและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ผ่านกระบวนการในขั้นตอนแรกมาตัดปะบนแผ่นกริดกระดาษ หรือแผ่นกริดฟิล์ม แล้วแต่กรณีที่มีขนาดสัดส่วนเท่าขนาดหน้าหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์จริงทุกประการ โดยตัดปะข้อความและภาพลงบนแผ่นกริดให้ได้ขนาดและสัดส่วนตามเลย์เอาต์ซึ่งบรรณาธิการจัดหน้าได้ทำไว้ทุกประการด้วยความประณีตบรรจง ในกรณีปะติดบนกริดกระดาษจะต้องนำไปถ่ายเป็นฟิล์มก่อนที่จะนำฟิล์มไปถ่ายทำแม่ฟิล์ม ถ้าปะติดบนแผ่นฟิล์มโดยตรงก็สามารถจะนำแผ่นฟิล์มนั้นไปถ่ายทำแม่พิมพ์ได้ทันที ดังภาพที่ 7.24

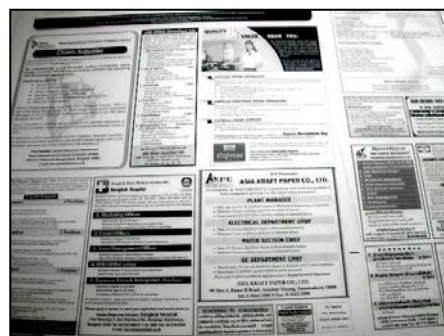
การนำฟิล์มติดบนเลย์เอาต์

การนำอาร์ตเวิร์กถ่ายเป็นต้นฉบับ

ต้นฉบับที่กำลังถ่ายด้วยเครื่อง

ต้นฉบับหรือเพลทที่จะนำไปจัดพิมพ์ต่อไป

ภาพที่ 7.24 ตัวอย่างบางขั้นตอนการทำอาร์ตเวิร์กหนังสือพิมพ์
ทีมา (เนชั่นกรุป, 2546)

การทำอาร์ตเวิร์กหนังสือพิมพ์ย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการกำหนดหรือระบุองค์ประกอบของเนื้อหาสำคัญของหนังสือพิมพ์อันได้แก่ ตัวอักษรและภาพ รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งนอกจากจะเพิ่มสีสันให้แก่หนังสือพิมพ์แล้ว ยังทำให้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่น่าสนใจทัดเทียมกับสื่ออื่น ๆ ได้ ดังนั้นในการขั้นตอนนี้จึงมีความสัมพันธ์กับการกำหนดตัวอักษร ภาพ และสี

2.1 การกำหนดตัวอักษร

สำหรับหนังสือพิมพ์ที่มีคู่มือแบบแผนการเขียนสำหรับใช้ในกองบรรณาธิการ เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว ตัวอักษรพิมพ์ทุกชนิดทั้งตัวอักษรหัวข่าวและเนื้อเรื่องจะต้องกำหนดทั้ง

ขนาดตัวอักษรและความกว้างคอลัมน์ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือแบบแผนการเขียนและเป็นการกำหนดขึ้นหลังจากผู้จัดหน้าทำการออกแบบจัดหน้าและทำเลย์เอาต์เรียบร้อยแล้ว และเพื่อป้องกันไม่ให้ช่างทำอาร์ตเวิร์กได้รู้ว่าพื้นที่ของหน้าบริเวณใดบนแผ่นกริดจะลงพิมพ์ขาวใด ผู้ออกแบบจัดหน้าอาจจะระบุหัวข่าวเต็มหรือระบุเพียงคำหลักของข่าวลงในบริเวณเนื้อที่ที่กำหนดไว้ว่าจะลงพิมพ์เท่านั้นก็เพียงพอ โดยไม่จำเป็นต้องระบุคำเต็มของหัวข่าวรวมทั้งไม่จำเป็นต้องระบุตัวอักษรของหัวข่าวทุกบรรทัด เว้นแต่ความกว้างของคอลัมน์และขนาดตัวอักษรจะไม่ชัดเจนพอ ส่วนการเดินทางเรื่องของข่าวนั้นในเนื้อที่ต่อจากหัวข่าวเดียวกัน ผู้จัดหน้าจะระบุโดยเขียนเส้นตรงและลูกศรชี้ไปตามเนื้อที่และจำนวนคอลัมน์ที่ตั้งใจ

หนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ส่วนมากในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์บางฉบับที่ยังไม่มีคู่มือแบบแผนการเขียน แต่ได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาช่วยในกระบวนการออกแบบจัดหน้าการกำหนดขนาดตัวอักษรมักจะทำตรงข้ามคือ ผู้ออกแบบจัดหน้าแต่ละหน้าจะออกแบบหน้าโดยใช้เครื่องพิมพ์เลเซอร์พิมพ์แผ่นกริดนี้แต่ละคอลัมน์ของข่าวสำคัญ ๆ จะพิมพ์ขนาดและจำนวนตัวอักษรรูปแบบหนึ่งสำหรับหัวข่าวที่จะใช้คอลัมน์นั้นกำกับไว้ด้วยประมาณ 1-2 ข่าวเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้จัดหน้าที่จะไม่ต้องคิดค้นหรือนับจำนวนตัวอักษรพิมพ์และขนาดหัวข่าวสำหรับเนื้อที่ที่กำหนดไว้ในแผ่นกริดจากเครื่องพิมพ์เลเซอร์ ส่วนข่าวเล็ก ๆ หรือคอลัมน์ประจำวันนอกจากนั้นก็ปล่อยให้ผู้จัดหน้าใช้ดุลพินิจของตนเองในการที่จะเลือกใช้ตัวอักษรขนาดต่าง ๆ กับข่าวและเนื้อหาที่จะลงพิมพ์ในบริเวณอื่นซึ่งการกำหนดขนาดตัวอักษรในกรณีหลังนี้เกิดจากประสบการณ์และความเคยชินเป็นส่วนมาก

2.2 การกำหนดภาพ

การกำหนดภาพคล้ายคลึงกับการกำหนดตัวอักษรที่กล่าวมาแล้ว การกำหนดขนาดภาพและคำบรรยายภาพของแต่ละภาพล้วนต้องกระทำหลังจากที่ผู้ออกแบบทำการร่างแบบการจัดหน้าบนแผ่นกระดาษเลย์เอาต์ ในการกำหนดภาพผู้จัดหน้าควรระบุพื้นที่ขนาดและความลึกของคอลัมน์ รวมทั้งพื้นที่ที่จะลงพิมพ์คำบรรยายภาพไว้ในแผ่นเลย์เอาต์อย่างชัดเจน ขนาดดังกล่าวนี้จะต้องเป็นขนาดเท่ากับขนาดของภาพที่ส่งไปทำแม่พิมพ์ เพื่อป้องกันความสับสนในกรณีหน้านั้นมีภาพหลายภาพที่มีขนาดเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ควรระบุคำหลักเนื้อหาหรือคำบรรยายภาพบนแผ่นเลย์เอาต์ด้วย สำหรับภาพที่ส่งไปทำแม่พิมพ์ควรแสดงคำหลักเอาไว้ที่ภาพด้วย วิธีที่ป้องกันมิให้เกิดความสับสนในการจัดภาพขณะทำอาร์ตเวิร์ก ภาพที่จะลงพิมพ์หน้าใดก็ตาม ก่อนส่งไปทำแม่พิมพ์หรือจัดทำอาร์ตเวิร์ก ควรถ่ายสำเนาภาพนั้น ๆ ตามขนาดที่ต้องการ

พิมพ์แล้วตัดปะลงบนแผ่นกริดทำเลย์เอาต์ในบริเวณที่ต้องการพิมพ์จะช่วยทำให้เกิดความผิดพลาด
ในขณะจัดภาพทำอาร์ตเวิร์กได้เป็นอย่างดี

2.3 การกำหนดสีและสกรีน

นักออกแบบและจัดหน้าหนังสือพิมพ์นิยมใช้สีและสกรีนตามตำแหน่งต่าง ๆ บนหน้า
หนังสือพิมพ์อย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดผลด้านความสวยงาม สามารถดึงดูดความสนใจของ
ผู้อ่านและเป็นการแข่งขันด้านธุรกิจ

2.3.1 การกำหนดสี โดยทั่วไปสีที่นำมาใช้กับหนังสือพิมพ์ก็เหมือนกับสีที่ใช้กับ
สิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพียงแต่อาจให้ผลดีไม่เท่าเทียมกับสิ่งพิมพ์อื่นนัก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะหนังสือพิมพ์ใช้
กระดาษคุณภาพไม่เหมาะจะพิมพ์สีโดยตรงและขาดความประณีตในการพิมพ์สี เนื่องจาก
หนังสือพิมพ์มีเวลาเตรียมการพิมพ์ที่สั้นมาก

ในการกำหนดสีที่จะพิมพ์นั้น สำหรับเนื้อหาข่าวสารซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ
ของฝ่ายบรรณาธิการ นักออกแบบจัดหน้าจะเป็นผู้กำหนดบริเวณที่จะให้สีกับภาพ ตัวอักษร เส้น
และส่วนประดับทางการพิมพ์ เช่น เส้นหนา บาง ล้อมกรอบเครื่องหมายและสัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็น
ต้น โดยระบุบริเวณและสีที่จะให้พิมพ์ด้วยหลายวิธีการ ได้แก่ การระบายสีที่จะใช้พิมพ์เพื่อให้เป็น
ตัวอย่างลงตามบริเวณส่วนหนึ่งที่จะพิมพ์จริง หากเป็นบริเวณที่พิมพ์สีอยู่เป็นประจำผู้ออกแบบ
เลย์เอาต์ก็ตัดภาพสีปะติดไปกับเลย์เอาต์ หรือการระบุรหัสประเภทสีที่จะใช้พิมพ์บนเครื่องหมาย
สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่จะพิมพ์

ส่วนเนื้อที่โฆษณาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายโฆษณาหรือฝ่ายจัดการ
จะพิมพ์สีก็จะถูกกำหนดโดยบริษัทตัวแทนโฆษณาหรือเจ้าของโฆษณาและมักจะส่งสไลด์ภาพ
โฆษณาให้ฝ่ายโฆษณาโดยตรง

สิ่งที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับการพิมพ์สีและกำหนดสีสำหรับพิมพ์หนังสือพิมพ์
คือควรออกแบบกำหนดการพิมพ์สีให้อยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์ที่สามารถพิมพ์พร้อมกันได้คราว
เดียว เช่น หน้าแรกกับหน้าสุดท้าย 2 หน้าคู่กลาง เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อประหยัดเวลาการดำเนินการ
แยกสี และถ่ายภาพทางการพิมพ์ สำหรับการพิมพ์บางระบบ รวมทั้งประหยัดค่าใช้จ่ายด้วย

2.3.2 การกำหนดสกรีน การใช้สกรีนกับเนื้อหาหนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะเป็นงานตัว
อักษรเนื้อหา ตลอดจนการใช้เป็นพื้นหลังของหัวข้อ โดยใช้สกรีนที่มีขนาดและชนิดต่าง ๆ เป็นที่
นิยมกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ที่มีนโยบายเสนอเนื้อหาเร้าอารมณ์ผู้อ่าน ซึ่งการระบุ
ขนาดของสกรีนคงต้องระบุให้สอดคล้องกับกระบวนการพิมพ์และกระดาษที่ใช้พิมพ์ แต่การเลือก
ชนิดของสกรีนนั้นผู้จัดหน้าควรระมัดระวัง โดยเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ จะเห็นได้ว่าการ

ใช้สกรีนในหลายโอกาสย่อมจะสะดุดสายตาและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน แต่ในบางโอกาสกลับไม่เพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารแต่อย่างใดนัก

3 การใช้คอมพิวเตอร์ในการทำอาร์ตเวิร์ก ปัจจุบันการผลิตหนังสือพิมพ์กลายเป็นอุตสาหกรรมอย่างหนึ่งที่ต้องทำการผลิตหนังสือพิมพ์จำนวนมากด้วยความรวดเร็วเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของมวลชน ตลอดจนการแข่งขันระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเอง ยิ่งกว่านั้นการพิมพ์สีหลาย ๆ สีในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับที่ออกมาจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการออกแบบจัดหน้าและทำอาร์ตเวิร์ก หนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่จึงจัดให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์อย่างเป็นทางการขึ้น เพื่อช่วยในการผสมสีพิมพ์และบูรณาการทั้งตัวพิมพ์และภาพกราฟิกต่าง ๆ เข้าด้วยกันแทนการปฏิบัติด้วยบุคลากรจัดหน้าเช่นในอดีต ระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าวสามารถจะรับตัวเรียงพิมพ์จากห้องเรียงพิมพ์ตลอดจนรับภาพกราฟิกจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งติดตั้งอยู่ภายในระบบเดียวกัน หลังจากนั้นจะเปลี่ยน (convert) ข้อมูลเหล่านั้นก็คือส่วนประกอบของหนังสือพิมพ์แต่ละหน้านั้นเองเป็นข้อมูลดิจิทัล สำหรับที่จะนำมาผสมผสานสอดแทรกทำการบรรณาธิกรตลอดจนนำมาจัดเข้าด้วยกันให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ ตามเลย์เอาต์หยาบที่ออกแบบจัดทำไว้ก่อนแล้ว โดยการจัดครั้งละหน้าตามกระบวนการเช่นว่านี้จนครบทุกหน้าของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ

ดังภาพที่ 7.25

ภาพที่ 7.25 การใช้คอมพิวเตอร์จัดทำอาร์ตเวิร์กหนังสือพิมพ์
ที่มา (เนชั่นกรุ๊ป, 2546)

การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยจัดหน้าหนังสือพิมพ์อาจเป็นกระบวนการอันซับซ้อน การจัดหน้าส่วนใหญ่มักเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า และจำเป็นต้องมีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์จำนวนมากประกอบกันเข้าเป็นระบบที่สามารถจะตกแต่งได้ตามความต้องการ ส่วนประกอบพื้นฐานของระบบการออกแบบจัดหน้าด้วยคอมพิวเตอร์ก็คือ ที่โต๊ะควบคุมการจัดหน้าอันเป็นศูนย์ปฏิบัติการของระบบจะประกอบด้วยจอภาพขนาดใหญ่ที่สามารถแสดงภาพหน้าหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ได้ทั้งหน้า และหนังสือพิมพ์ขนาดเล็กได้คราวละ 2 หน้าพร้อม ๆ กัน พร้อมทั้งคีย์บอร์ด เมาส์ และอุปกรณ์อื่น ๆ สำหรับใช้ในการควบคุมวางแผนบนโต๊ะสำหรับวางแผนจัดหน้า ซึ่งผู้ออกแบบจะใช้ดำเนินการจัดหน้าตามเลย์เอาต์

นอกจากนั้นภายในห้องศูนย์ปฏิบัติการยังอาจจัดให้มีจอภาพเสริมอีกหลายตัวสำหรับช่วยก่อนการจัดหน้าสมบูรณ์ เช่น ช่วยทำการบรรณาธิการ หรือเรียกข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เนื้อหาบางเรื่องสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่า การจัดหน้าโดยใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยนับเป็นระบบคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่สามารถเก็บข้อมูลและเรียกข้อมูลมาใช้ได้อย่างรวดเร็วตลอดเวลา ส่วนข้อมูลนำเข้าอาจมาจากระบบการเรียงพิมพ์ด้วยแสง ระบบแยกสี สไลด์ หรือข้อมูลจากห้องสมุด หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ด้วยระบบอันมีประสิทธิภาพสูงเช่นนี้ ผู้ออกแบบจัดหน้าสามารถที่จะวางแผนเพื่อจัดหนังสือพิมพ์ล่วงหน้าได้อย่างกว้างขวางบนจอภาพเพียงอย่างเดียว โดยไม่จำเป็นต้องพิมพ์ออกมาเป็นแผ่นพิมพ์ได้โดยตรงหรือถ่ายทอดลงบนกระดาษไวแสงเพื่อนำไปถ่ายลงฟิล์มสำหรับทำแม่พิมพ์อีกทอดหนึ่งต่อไป อนึ่งหากระบบคอมพิวเตอร์ประกอบด้วยอุปกรณ์ที่สมบูรณ์ครบถ้วนแล้ว ยังสามารถถ่ายทอดหน้าหนังสือพิมพ์ที่จัดหน้าแล้วไปยังฝ่ายทำแม่พิมพ์ได้โดยตรงจึงนับว่าคอมพิวเตอร์สามารถช่วยให้ออกแบบหนังสือพิมพ์ให้มีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำยิ่งขึ้น ทำให้รูปร่างหน้าตาของหนังสือพิมพ์ยุคปัจจุบันสวยงาม สะดุดตา และน่าสนใจ

ข้อคำนึงถึงในการออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์

ไม่ว่าการออกแบบจะเป็นการเริ่มต้นของหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ หรือเป็นการปฏิบัติงานของหนังสือพิมพ์ฉบับเก่าที่ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง นักหนังสือพิมพ์ นักออกแบบ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการออกแบบหนังสือพิมพ์ควรคำนึงถึงปัจจัยบางประการ คือ

1. กลุ่มเป้าหมาย

ปัจจัยสำคัญประการแรกซึ่งนักออกแบบหนังสือพิมพ์จะต้องคำนึงก่อนอื่นคือ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์และคุณสมบัติของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ที่มีกลุ่มเป้าหมาย

หลักหรือผู้อ่านคือเด็กโดยเฉพาะรูปแบบที่ควรนำมาใช้คือ รูปแบบหนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก ที่จัดหน้าอย่างง่าย ๆ ใช้ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่หรือใช้ภาพประกอบมากกว่าหนังสือพิมพ์รูปแบบขนาดใหญ่สำหรับผู้อ่านทั่วไป เป็นต้น

2. ปรัชญาการออกแบบ

การออกแบบหนังสือพิมพ์ถือว่าเป็นเพียงเทคนิคของกระบวนการทำให้หน้าหนังสือพิมพ์มีความถูกต้องหรือเป็นหน้าหนังสือพิมพ์ที่ใช้ได้เท่านั้นแต่การออกแบบหนังสือพิมพ์มีลักษณะคล้ายคลึงกับการบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ กล่าวคือ จะเกี่ยวข้องกับหลักการ วิธีการ รสนิยม การใช้ดุลยพินิจ การฝึกอบรม และประสบการณ์ การออกแบบควรจะต้องมีปรัชญาการออกแบบด้วย ปรัชญาการออกแบบหมายถึงอาจรวมทั้งความชอบ หรือการรู้จักใช้ตัวพิมพ์บางชนิดกับข่าวบางข่าวในสถานการณ์ หรือการรู้จักใช้องค์ประกอบทางการพิมพ์และกราฟฟิก บางอย่างเพื่อสะท้อนภาพลักษณ์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ รวมทั้งรสนิยมและการใช้ดุลยพินิจในการออกแบบ เป็นต้น

ปรัชญาการออกแบบเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถช่วยดึงความหมายและหรือทิศทาง การตัดสินใจใด ๆ ของนักออกแบบ ปรัชญาการออกแบบใช้ว่าจะเกิดขึ้นจากการอ่านหนังสือ ตำรา หรือจากคำบอกเล่าของผู้อื่นโดยตรงไม่ แต่ปรัชญาการออกแบบต้องการความเพียรพยายามที่จะเรียนรู้ทุกอย่างเกี่ยวกับการสื่อสารให้มากที่สุด ตลอดชีวิตการประกอบอาชีพของนักออกแบบที่จะต้องบ่มเพาะและพัฒนาขึ้นมาด้วยตนเอง ส่วนการอ่านหนังสือตำรา นิติสาร หนังสือพิมพ์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งการศึกษาผลงานการออกแบบของผู้อื่นเป็นเพียงส่วนประกอบ นอกจากนั้นนักออกแบบยังต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางครอบคลุมทุกแขนงสาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยตลาด การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ สถิติ การรายงานข่าว และการบรรณาธิการ รวมทั้งการพัฒนาด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่เป็นต้น

3. วัตถุประสงค์การออกแบบ

การออกแบบสิ่งพิมพ์แต่ละชนิดย่อมมีเป้าหมายหรือจุดหมายที่แตกต่างกันออกไป สำหรับการออกแบบหนังสือพิมพ์โดยทั่วไปมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักสำคัญดังนี้

3.1 ดึงดูดความสนใจและสะดุดสายตาผู้อ่าน โดยสร้างความสนใจที่หนังสือพิมพ์ทั้งฉบับก่อนเป็นอันดับแรกแล้วจึงสนใจที่หน้าหนังสือพิมพ์บางหน้าโดยเฉพาะและสนใจส่วนประกอบแต่ละอย่างของหน้าหนังสือพิมพ์ตามลำดับ ด้วยการใช้องค์ประกอบที่สามารถดึงดูดสายตาของผู้อ่านตามโอกาสและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันเหมาะสม เช่น ใช้องค์ประกอบจัดหน้าขนาดใหญ่ ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ การใช้สีหรือการใช้รูปร่างแปลก ๆ การใช้เส้น การล้อมกรอบเนื้อหา การใช้

ภาพประกอบ การใช้องค์ประกอบบางอย่างทางการพิมพ์ การใช้สีกรีน การใช้อักษรนำขนาดใหญ่ หรือการใช้กราฟฟิกต่าง ๆ เป็นต้น

หลังจากใช้องค์ประกอบในการจัดหน้าเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านแล้ว นักออกแบบจัดหน้าจะต้องทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในองค์ประกอบต่าง ๆ ที่นำมาจัดหน้าด้วย โดยใช้กระบวนการของการบรรณาธิกรให้คู่ขนานไปกับกระบวนการของการออกแบบจัดหน้าและปรับเปลี่ยนรูปแบบขององค์ประกอบบางอย่างเพื่อให้น่าสนใจและยืดอายุตาของผู้อ่านให้อ่านเนื้อหาต่อไปจนจบหรือดึงสายตาผู้อ่านให้หยุดอยู่ที่เนื้อหานั้นให้นานที่สุดเช่น การจัดองค์ประกอบบางอย่างให้มีขนาดใหญ่หรือเล็กกว่าปกติ หรือการปล่อยให้เหลือเนื้อที่ว่างรอบ ๆ องค์ประกอบบางอย่างให้มาก หรือการใช้สีสดและเด่นกับภาพบางภาพ เป็นต้น

3.2 สร้างความต่อเนื่องและจำแนกเนื้อหา การออกแบบจะต้องสามารถทำให้ผู้อ่านรู้ได้ทันทีและมีความชัดเจนว่าในเนื้อหาและองค์ประกอบที่มีอยู่มากมายนั้นเนื้อหาใดมีความต่อเนื่องและเนื้อหาใดไม่มีความต่อเนื่อง ผู้ออกแบบจัดหน้าสามารถจะสร้างความต่อเนื่อง และจำแนกแยกแยะเนื้อหาในหน้าหนังสือพิมพ์ได้โดยการใช้องค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกันคือ ขนาดและรูปร่างตำแหน่งของเนื้อหา ขนาดและความยาวของเส้น ความแตกต่างของตัวหนังสือพิมพ์และพื้นที่ว่าง เป็นต้น

4. รูปแบบหนังสือพิมพ์

รูปแบบหนังสือพิมพ์เป็นปัจจัยพื้นฐานในการตัดสินใจเริ่มจากขนาดของหน้าหนังสือพิมพ์ รูปแบบการจัดหน้า ลีลาการเขียนภาษา การบรรณาธิกร การเลือกใช้ตัวอักษรที่มีขนาดและรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนความสั้นยาวของวรรคตอนของเนื้อหา รูปแบบของหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวหนัก เช่น ข่าวการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ย่อมไม่เหมาะสมกับรูปแบบของหนังสือพิมพ์รายซึ่งเสนอเนื้อหาประเภทสันทนาการและเร้าอารมณ์ผู้อ่านมากกว่า ทำให้การออกแบบจัดหน้าและการใช้ตัวพิมพ์แตกต่างกันไประหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ถ้าหนังสือพิมพ์ถูกจัดพิมพ์ขึ้นมาสำหรับผู้อ่านส่วนใหญ่ซึ่งทำธุรกิจและต้องเดินทางโดยรถไฟหรือรถเมย์ที่แน่นไปด้วยผู้โดยสารแล้ว หนังสือพิมพ์ที่ออกแบบก็ควรให้ผู้ที่กำลังเดินทางสามารถอ่านได้สะดวก เนื้อหาที่พิมพ์ก็ควรเป็นข่าวล่าสุด ข่าวสรุป สารบันเทิงสั้น ๆ และควรมีรูปแบบขนาดเล็กหรือแท็บลอยด์ เพราะหยิบจับถืออ่านได้สะดวกและรายละเอียดต่าง ๆ ด้านการพิมพ์ก็สามารถจะเสนอรายงานข่าววรรคสั้น ๆ ได้มาก ตรงกันข้ามหากการใช้รูปแบบของหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่กับเนื้อหาประเภทดังกล่าวข้างต้น จะเป็นด้วยเหตุผลใดก็ตามย่อมเกิดปัญหาด้านความสะดวกในการหยิบจับและกางออกอ่านเพราะหน้ากระดาษที่มีขนาดใหญ่ นอกจากนั้น

ลักษณะของข่าวและพฤติกรรมการอ่าน ควรหลีกเลี่ยงการต่อข่าวหน้าอื่น ๆ เพราะไม่สะดวกต่อการพลิกอ่านกลับไปกลับมา ที่สำคัญอย่างยิ่งคือ หน้าแรกควรออกแบบและจัดหน้าให้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้กว้างขวางมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ทำนองเดียวกันหากเป็นหนังสือพิมพ์สำหรับสมาชิกทุกคนของครอบครัวจะอ่านร่วมกันที่บ้าน ควรหลีกเลี่ยงการจัดสารคดีเกี่ยวกับผู้หญิงไว้ในหน้าเดียวกันกับเนื้อหากีฬา หรือแม้จัดให้อยู่ในหน้าหลังของหน้ากีฬา เป็นต้น การเลือกรูปแบบหนังสือพิมพ์ก็ต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านลักษณะลีลาของเนื้อหาความสะดวกและพฤติกรรมการอ่านของผู้อ่านด้วย

5. หน้าทีของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์จะมีรูปแบบใดก็คงมีหน้าที่สำคัญ ๆ เหมือนกัน ได้แก่ เป็นพาหนะของการรายงานข่าวและความคิดเห็น ให้การศึกษา ให้การอธิบาย ให้ความบันเทิง และโฆษณาสินค้า เป็นต้น นักออกแบบจะต้องมีความรู้ความเข้าใจหน้าที่ของหนังสือพิมพ์เป็นอย่างดี และต้องเข้าใจว่าการออกแบบไม่ใช่การตกแต่งหน้าเพื่อความสวยงามเพียงอย่างเดียว แต่การออกแบบจะต้องเป็นการสื่อสารที่สร้างความชัดเจน การใช้ตัวอักษรพิมพ์ องค์ประกอบทางการพิมพ์ หลากหลายเป็นเพียงวิธีช่วยให้หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันการออกแบบให้ข่าวสารที่มีลักษณะและความสำคัญหลากหลายจำนวนมากมารวมกันอยู่ในเนื้อที่ของหน้ากระดาษชุดเดียวกันด้วยความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดมากที่สุด ก็เป็นสิ่งนี้นักออกแบบหนังสือพิมพ์ต้องคำนึงถึงเพราะเป็นหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์ที่ต้องพิจารณาเป็นอันดับแรก และการใช้ความรู้ความสามารถ ตลอดจนทักษะด้านศิลปะและการพิมพ์เป็นอันดับรองเสมอ โดยการออกแบบหนังสือพิมพ์ให้ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับประเด็นดังนี้

5.1 หนังสือพิมพ์มีขนาดและรูปร่างเหมาะสม ช่วยให้ผู้อ่านหยิบจับและเปิดอ่านได้สะดวกในสภาพแวดล้อมอันจำกัด และจัดหน้าแต่ละหน้าดึงดูดความสนใจของผู้พบเห็นให้อยากอ่านข่าวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์นั้น

5.2 หนังสือพิมพ์จำแนกแยกแยะข่าวและเนื้อหาอื่น ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถรู้ว่าข่าวหรือเรื่องใดมีความสำคัญมากที่สุด และเรื่องใดสำคัญน้อย แม้เพียงชำเลืองตามองเท่านั้น

5.3 หนังสือพิมพ์ทำการสื่อสารได้ชัดเจนและประหยัด ด้วยการออกแบบให้เป็นสื่อที่สามารถอ่านเข้าใจได้ง่ายมากที่สุดอย่างสม่าเสมอ และด้วยการใช้พื้นที่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

5.4 หนังสือพิมพ์ทำการสื่อสารด้วยลีลารูปแบบเสนอต้นเสมอปลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งผู้อ่านสามารถจดจำได้และต้องการอ่านหนังสือพิมพ์นั้นทันทีที่พบเห็น ส่งเสริมให้ผู้อ่านจดจำง่ายและสะดวกต่อการอ่าน เช่น กำหนดตำแหน่งของคอลัมน์ประจำไว้ที่หน้าใดหน้าหนึ่งอย่างแน่นอน ไม่เปลี่ยนแปลงไปกลับมา เพื่อช่วยผู้อ่านได้รู้ตำแหน่งและสามารถเปิดอ่านได้ทันทีเมื่อต้องการอ่าน เป็นต้น

5.5 หนังสือพิมพ์ประหยัดทั้งเวลาและวิธีการผลิต ทั้งด้านกระบวนการจัดเตรียมเนื้อหาและด้านการพิมพ์ รวมทั้งการออกแบบที่ยืดหยุ่นช่วยให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็ว สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของข่าวสารต่าง ๆ ด้วย

6. ส่วนประกอบของหน้าหนังสือพิมพ์

ทุก ๆ หน้าของหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง ๆ มีองค์ประกอบสำคัญ ๆ คือ ตัวพิมพ์ที่มีขนาดและรูปลักษณะต่าง ๆ กัน ภาพซึ่งมีประเภท และขนาดต่าง ๆ กัน ส่วนตกแต่งทางการพิมพ์ที่ใช้สำหรับวัตถุประสงค์บางประการ รวมทั้งใช้ตกแต่งหน้าหนังสือพิมพ์ให้สวยงาม มีชีวิตชีวา สะดุดสายตาและน่าสนใจ และพื้นที่ว่างขาวบนหน้ากระดาษพิมพ์ ซึ่งเหล่านี้มักออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี เพื่อจะเลือกนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับกระบวนการอ่านและนิสัยการอ่านของผู้อ่าน ตลอดจนข้อจำกัดด้านการผลิตของหนังสือพิมพ์ฉบับนั่นเอง ดังภาพที่ 7.26

ภาพที่ 7.26 การจัดองค์ประกอบส่วนต่างๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์ที่มา (ส.เมืองสิงห์, 2546, หน้า 4)

ส่วนประกอบสำคัญบางอย่างของหน้าหนังสือพิมพ์ที่ควรคำนึงถึงคือ ตัวพิมพ์ ส่วน
ประดับหรือตกแต่งทางการพิมพ์ และพื้นที่ว่างบนหน้าหนังสือพิมพ์

6.1 ตัวพิมพ์ เป็นสื่อนำความคิด ข้อมูลและ ข่าวสารต่าง ๆ สำหรับหนังสือพิมพ์
ได้รับการอ่าน ตัวพิมพ์ที่นำมาใช้กับเนื้อหาและได้รับการอ่านมากที่สุดคือ ตัวพิมพ์เนื้อเรื่องซึ่งอาจ
เป็นเนื้อหาข่าว บทความ สารคดี ฯลฯ กับตัวพิมพ์ขนาดใหญ่สำหรับพิมพ์หัวเรื่องและหัวข่าว
ส่วนมากเป็นตัวพิมพ์ขนาดใหญ่กว่าตัวพิมพ์เนื้อเรื่อง มักใช้พิมพ์หัวข่าวหรือหัวเรื่องอื่น ๆ ในการ
ออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์ นักออกแบบจึงควรคำนึงถึงมาตรฐานสำคัญอย่างน้อย 2 ประการ
ในการเลือกใช้ตัวพิมพ์ คือตัวพิมพ์ที่มีอ่านง่ายและ อ่านออก ทั้งสำหรับตัวพิมพ์เนื้อเรื่องและ
ตัวพิมพ์หัวเรื่อง

6.2 ภาพ เป็นส่วนประกอบของหน้าหนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่าย ภาพวาด
ภาพใช้สำหรับอธิบายเรื่องต่าง ๆ ควรเป็นภาพที่มีคุณภาพดี ได้แก่ มีความคมชัดและมีความหมาย
สามารถนำมาใช้อธิบายเรื่องราวได้ดี โดยปกติภาพที่นำมาใช้ในการจัดหน้าหนังสือพิมพ์
ผู้ออกแบบจัดหน้าควรพิจารณาปัจจัยบางประการ ดังนี้

6.2.1 คุณภาพของภาพและความหมายหรือเนื้อหาของภาพ

6.2.2 ตำแหน่งของภาพ เช่น ภาพควรจัดวางไว้ภายในเนื้อเรื่องหรือใกล้เคียงกับเนื้อ
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาพนั้นให้มากที่สุด

6.2.3 คำอธิบายภาพ และตำแหน่งของคำอธิบายภาพ

6.2.4 ขนาดภาพ

6.2.5 เทคนิคของการทำภาพ

6.3 ส่วนประดับหรือตกแต่งทางการพิมพ์ นอกจากตัวพิมพ์ขนาดต่าง ๆ แล้ว ในหน้า
หนังสือพิมพ์นักออกแบบยังอาจนำส่วนประกอบอื่น ๆ มาใช้สำหรับตกแต่งเพื่อให้บริเวณเนื้อหาที่
พิมพ์สะดุดตาน่าสนใจ ดึงสายตาผู้อ่านไปในทิศทางที่ต้องการ ส่วนประดับทางการพิมพ์มีอยู่
มากมาย เช่น เส้นที่มีขนาดและลวดลายต่าง ๆ ที่ออกแบบมาใช้สำหรับตกแต่งหน้าพิมพ์
โดยเฉพาะ ส่วนประดับตกแต่งทางการพิมพ์เหล่านี้ หากนำมาใช้เป็นครั้งคราวย่อมช่วยให้หน้า
หนังสือพิมพ์มีความสดใส สามารถดึงดูดสายตาผู้อ่านไปสู่จุดที่ต้องการทำให้หน้าหนังสือพิมพ์มี
ความแปลกตา ไม่ซ้ำซากน่าเบื่อหน่าย แต่ก็ต้องเข้าใจว่าเนื้อหาที่ทุกตารางนิ้วของหนังสือพิมพ์มีค่า
การนำส่วนประดับตกแต่งทางการพิมพ์มาใช้ควรเป็นไปอย่างเหมาะสมไม่พร่ำเพรื่อ และเพื่อ
ประโยชน์ในฐานะของพาหะถ่ายทอดข่าวสารมิใช่นำมาใช้เชิงศิลปะหรือเพียงเพื่อการตกแต่งให้
หน้าหนังสือพิมพ์สวยงามแปลกตาเท่านั้น

6.4 พื้นที่ช่องกระดาษ ผู้ออกแบบจะต้องจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ว่างบนกระดาษพิมพ์โดยนำองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งตัวพิมพ์ ภาพ และส่วนประดับและตกแต่งต่าง ๆ มาประกอบเข้าด้วยกันอย่างมีศิลปะ เพื่อให้บริเวณที่พิมพ์ตัวหนังสือและภาพ ทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสารต่าง ๆ ในลักษณะที่อ่านง่าย มีความสวยงามและน่าสนใจ โดยปกติพื้นที่ว่างที่สามารถทำหน้าที่หน้าหนังสือพิมพ์ให้เกิดความสวยงามน่าสนใจ ได้แก่ บริเวณพื้นที่ว่างขาวรอบ ๆ ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่ ซึ่งเกิดขึ้นจากการแทรกลดระหว่างตัวพิมพ์ พื้นที่ว่างระหว่างบรรทัด ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากทั้งแทรกลดระหว่างบรรทัดหรือเกิดจากการหล່บบรรทัดของตัวพิมพ์โดยตรง หรือพื้นที่ว่างระหว่างตัวพิมพ์ หรือระหว่างคำที่เรียกภายในบรรทัดต่าง ๆ ของเนื้อหา เป็นต้น

เนื้อที่ว่างคือบริเวณเนื้อที่กระดาษที่ไม่มีกราฟิกแต่มีความสำคัญเท่า ๆ กับบริเวณที่พิมพ์ ในการออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์พื้นที่ว่างนับว่ามีความสำคัญเป็นอันมาก นักออกแบบจัดหน้าต้องมีความรู้ความเข้าใจดีว่า พื้นที่ว่างเกิดจากอะไรและจะใช้ประโยชน์ในการจัดหน้าได้อย่างไรจึงจะสามารถจัดการและควบคุมพื้นที่ว่างได้อย่างเหมาะสม การจัดควบคุมพื้นที่ว่างอย่างถูกต้องจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ว่างรอบ ๆ หัวข่าวและภายในข่าว กิตีพื้นที่ซึ่งอยู่เหนือและต่ำกว่าเส้นบรรทัดและเส้นกัน เนื้อหาต่าง ๆ ในคอลัมน์ก็ดี พื้นที่ว่างระหว่างหัวข่าวกับหัวเรื่องย่อยหรือหัวเรื่องรองกิตีพื้นที่ว่างระหว่างวรรคตอนและการย่อหน้าของเนื้อหา หรือพื้นที่ว่างตามแนวนอนกิตี และพื้นที่ว่างตามแนวตั้ง หรือระหว่างคอลัมน์ เป็นต้น

7. รูปแบบการจัดเลย์เอาต์

หน้าหนังสือพิมพ์เปรียบเสมือนตู้โชว์ที่เป็นเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นเพื่อให้หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่เป็นตู้โชว์อย่างแท้จริง ผู้ออกแบบจึงต้องมีความเข้าใจและยึดมั่นในนโยบายทุก ๆ ด้านเกี่ยวกับการจัดหน้า ทั้งนโยบายรูปแบบการจัดหน้า การจัดองค์ประกอบในหน้าหนังสือพิมพ์ การจัดเนื้อหา ขนาดคอลัมน์ การเลือกใช้ตัวพิมพ์ การจัดและเลือกใช้ตัวพิมพ์ หัวข่าว และตำแหน่งหัวข่าว เป็นต้น นโยบายเหล่านี้จะเปลี่ยนไปโดยคณะบรรณาธิการ หรือหนังสือพิมพ์เปลี่ยนรูปแบบใหม่ทั้งหมด เช่น จากหนังสือขนาดใหญ่เปลี่ยนเป็นหนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก หรือหนังสือพิมพ์ขนาดเล็กเปลี่ยนรูปแบบเป็นหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ เป็นต้น

8. กระบวนการผลิต

กระบวนการผลิตเป็นขั้นตอนสุดท้ายด้านเทคนิคที่จะทำให้หนังสือพิมพ์สำเร็จออกมาเป็นรูปเล่มเป็นขั้นตอนที่ต้องรองรับและประสานกับการทำงานของฝ่ายบรรณาธิการ เพื่อให้หนังสือพิมพ์ดำเนินการผลิตอย่างประหยัด มีความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา นักออกแบบจะต้องคำนึงถึงขั้นตอนการผลิตการพิมพ์ตลอดจนเวลาที่ต้องใช้ในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้การออกแบบและจัดหน้าได้ดำเนินไปตามระยะเวลาที่ผลิต

สรุป

การออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์ควรมีโครงสร้างหรือระบบกริดที่มีความยืดหยุ่นต่อปริมาณของเนื้อหาข่าวแต่ละเรื่องซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละวัน และจัดองค์ประกอบของหนังสือพิมพ์ลงในเนื้อที่โครงสร้างหนังสือพิมพ์ตามลำดับ เพื่อให้หนังสือพิมพ์สามารถอ่านได้ทุกสภาพการณ์ให้มากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเลือกองค์ประกอบและตำแหน่งในการจัดวางองค์ประกอบต้องคำนึงถึงความสะดวกของผู้อ่านในการแยกแยะ ค้นหาและติดตามเนื้อหาของข่าว

ตั้งแต่ต้นจนจบ โดยองค์ประกอบที่เป็นตัวอักษรและภาพจะต้องเน้นให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจข่าวได้ง่ายที่สุด ขณะเดียวกันการออกแบบและจัดทำหนังสือพิมพ์จะดำเนินไปตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ความต้องการในการออกแบบจากปัจจัยด้านนโยบายของหนังสือพิมพ์ วัตถุประสงค์ของการออกแบบกลุ่มเป้าหมายหนังสือพิมพ์ และปัจจัยในการออกแบบ ส่วนขั้นตอนการวางแผนเตรียมการ เป็นการพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวกับเนื้อหา ดัชนีหลัก และการจัดวางโฆษณา และขั้นตอนการสรรค์สร้างรูปแบบของหนังสือพิมพ์นั้นมีสิ่งควรคำนึงหลายประการคือ นโยบายหนังสือพิมพ์ การใช้พื้นที่ บทบาทของระบบกริด การใช้ตัวพิมพ์ การจัดลำดับเนื้อหา เนื้อที่โฆษณา นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญบางประการ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมาย ปรัชญาการออกแบบ วัตถุประสงค์การออกแบบ และรูปแบบต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

สำหรับการจัดทำอาร์ตเวิร์กหนังสือพิมพ์ถือว่าการดำเนินการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ลงในเนื้อที่หน้ากระดาษโดยมีการระบุคำสั่งต่างๆ เกี่ยวกับตัวอักษร ภาพ สี และสกรีนตามกระบวนการของการจัดพิมพ์ต่อไป ทั้งนี้ตัวอักษร ภาพ สี และสกรีน จะกำหนดโดยผู้ออกแบบและจัดหน้าสำหรับตัวอักษรและภาพพื้นที่ที่ทำเลย์เอาต์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่วนสี และสกรีน จะกำหนดหลังจากทำอาร์ตเวิร์กเสร็จแล้วก่อนดำเนินงานทำแม่พิมพ์เพื่อพิมพ์ต่อไป

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 7

1. สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบหนังสือพิมพ์คืออะไร
2. หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. ในการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ต้องคำนึงถึงส่วนประกอบใดบ้าง บ้างยกตัวอย่างมาให้เห็น
1 ฉบับ พร้อมอธิบายแต่ละส่วนพอสังเขป
4. หลักในการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ประกอบด้วยอะไรบ้าง
5. จงอธิบายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์หนังสือพิมพ์ให้มีประสิทธิภาพ
6. จงอธิบายว่าการใช้ภาพข่าวช่วยในการออกแบบหน้าหนังสือพิมพ์มีประโยชน์สำคัญอย่างไร
7. จงเปรียบเทียบการออกแบบหน้าหนังสือพิมพ์ต่างกับการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์อื่นอย่างไร
8. ในการกำหนดขนาดของหนังสือพิมพ์มีผลประโยชน์ต่อการจัดทำหนังสือพิมพ์อย่างไร
9. หลักในการใช้พื้นที่ว่างของการจัดหน้าหนังสือพิมพ์มีกี่วิธี อะไรบ้าง
10. จงอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาข่าวกับโฆษณา